…Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

…урят-Монголой ҮНЭН

…С-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Совэдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

(1889) | 1955 оной декабриин 9, пятница | Сэн 20 мүнгэн

СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой ба Бирманскэ Союзай Премьер-Министр У Нугай

ХАМТЫН МЭДҮҮЛГЭ

Бирманскэ Союзай правительствын уряалаар Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совэдэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев Бирманскэ Союзда 1955 оной декабриин 1-һээ 7 хүрэтэр үнэн сэдьхэлээрээ айлшалһан байна. Бирмэдэ байха үедөө Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Бирманскэ Союзай Премьер-Министр У Нутай хэдэн удаа хөөрэлдөө. Эдэ хөөрэлдөөнүүдынь тон хани халуун ба үгэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда үнгэржэ, хоёр ороной интересүүдтэ болон ашатай туһатай байлгада хамаатай, мүн уласхоорондын шухала удхашанартай зарим асуудалнуудаар һанамжануудаа һайнаар мэдэлсэхэ арга боломжо олгоһон байна.

Советскэ Союзай ба Бирманскэ Союзай хоорондохи харилсаанууд хододоо үнэн сэдьхэлэй ба хани ёһоной байдаг байгаа. Бэе бэеынгээ территориальна бүрин бүтэн байлгые ба бэеэ даанхай байдалые хүндэлэлсэхэ, бэе бэедээ добтололсохогүй, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, тэгшэ эрхэтэйгээр, бэе бэедээ ашагтай туһатайгаар, эбтэйгээр ажабайха ба экономическа талаар харилсан ажаллаха бата бэхи ёһо гуримда эдэ харилсаанууд үндэһэлдэг байһан, үндэһэлхэшье байна гэжэ дурсагдаһан хөөрэлдөөнүүдэй үедэ үшөө дахин онсо тэмдэглэгдэв. Ехэнүүд ба батанууд гүрэнүүдэй хоорондоо харилсаа байгуулхадаа эбтэйгээр ажабайха эдэ ёһо гуримуудые улам үргэнөөр хэрэглэлгэ эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ ба арадуудай хоорондоо таатайгаар харилсан ажаллалгые хүгжөөлгэдэ туһалха байна гэжэ хоёр ороной гүрэнэй ажал-ябуулагшад этигэнэ. Эб найрамдалай ба арадуудай ажана һайн байдалай интересүүдтэ туһалха эдэ ёһо гуримуудые эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд ба арадууд улам олоороо мэдэрдэг боложо, тэдэниие хүлеэн абадаг боложо байһан тушаа тэдэнэр ханги байһанаа элишэлэн мэдүүлнэ.

Эбтэйгээр ажабайха ёһо гуримууд Советскэ Союзай ба Бирманскэ Союзай хоорондо экономическа, культурна, научна болон техническэ талаар харилсан ажаллаха ехэ арга боломжо нээжэ үгэнэ гэжэ этигэжэ байһанаа тэдэнэр элишэлэн мэдүүлһэн байна. Энэ талаар хоёр ороной хоорондохи бүри нягта холбоо барисаа хүгжөөхэ ба бэхижүүлхын тулада али болохо оролдолго гаргахаар шиидэнги байһанаа тэдэнэр элишэлэн мэдүүлээ. Энэ ушар Советскэ Союзай ба Бирманскэ Союзай арадуудай интересүүдтэ зохилдохо, мүн эб найрамдалые болон уласхоорондын тогтууритай байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха байна. Энээнтэй дашарамдуулан тодорхой хэлсээнүүдые баталхын тула элдэб асуудалнуудаар өөһэдынгөө түлөөлэгшэдэй хэлсээнүүдые хэжэ үргэлжэлүүлхэ тухай хоёр ороной гүрэнэй ажал-ябуулагшад үгэеэ ойлголсоһон байна.

Эб найрамдалые болон хани ёһоор харилсан ажаллалгые тогтоохын тулада дэлхэйн арадууд хүсэл оролдолго гаргадаг байна. Тусгаарлабал, энэ оной апрельдэ болоһон Бандунгска конференцидэ политическэ ба социальна ондо ондоо системэтэй гүрэнүүд хабаадаһан байна. Экономическа, культурна ба политическэ харилсан ажаллалгые саашадань хүгжөөхые нэгэн адляар эрмэлзэдэг ушар тэдэниие нэгэдүүлдэг байгаа. Эгээл энэ ушар арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсожо ба харилсан ажаллаха яһала арга боломжотой байһыень харуулаа. Тиигэжэ, Дүрбэн Гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой Женевэдэхи Конференциин амжалтатайгаар үнгэрхэ таарамжатай эрхэ байдал бии болгоо. Энэ конференци гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые эли бодо һуларуулһан байна. Түгшүүрилтэ байдалай мүнөө һуларжа байһые бэхижүүлхэ тухай, уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һуларуулха алхамуудай хэгдэхэ ёһотой байһан тухай хүсэдөөр үгэеэ ойлголсолдоо. Дүрбэн Гүрэнэй Правительствонуудые Толгойлогшонорой директивэнүүд соо хараалагдаһан асуудалнуудаар гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөнэй зүбшэһэн шиидхэбэри гаргажа шадаагүй болобошье, эб найрамдалай хэрэгүүдтэ зорюулан эдэ асуудалнуудые шиидхэхын тулада саашадаа оролдолго гаргагдаха ёһотой гэжэ этигэжэ байһанаа хоёр ороной гүрэнэй ажал-ябуулагшад элишэлэн мэдүүлээ.

Яаралтайгаар зэбсэгжэлгын үргэлжэлһөөр байһанда, илангаяа атомна, водородно ба хүн зониие олоор хюдаха бусад түхэлэй зэбсэгүүдэй жэл ерэхэ тудам бүри ехээр бэлэдхэгдэжэ байһанда гүнзэгы ехээр һанаагаа зобожо байһанаа Советскэ Союзай ба Бирманскэ Союзай гүрэнэй ажал-ябуулагшад элишэлэн мэдүүлээ. Ходо һанаагаа зобожо байха ябадал зайсуулхын, материальна үнэтэ зүйлнүүдые усадхаха ба олон түмэн хүн зониие хюдаха ябадалай саашадаа гарахагүйн тулада ядерна ба термоядерна зэбсэг үйлэдбэрилгэ, туршажа үзэлгэ ба хэрэглэлгэ заатагүй хоригдохо, юрын буу зэбсэгүүд горьтойгоор хороогдохо, мүн эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлгын хойноһоо уласхоорондын үрэ ехэтэй хиналта тогтоогдохо ёһотой гэжэ тэдэнэр тоолоно. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада эрид шанга оролдолго гаргаха тон шухала гэжэ тэдэнэр тоолоно. Арадуудай дунда түбэгшөөлгэ ба бэе бэедээ этигэлсэхэгүй ябадал гаргаха байһан дээрэһээнь бүлэглэлнүүдые байгуулха политика буруушаагдаха ёһотой. Иимэ бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсахагүй гэһэн лэ политика гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэдэг болоходо, үнэн сэхээр бэе бэедээ хандалсадаг болоходо туһалжа, эб найрамдалые болон аюулгүй байдалые хангаха хэрэгтэ туһа нэмэри болохо гэһэн нэгэн һаналтай байһанаа тэдэнэр дахин баталан мэдүүлһэн байна. Уласхоорондын эб найрамдалые бэхижүүлгэ, мүн арадуудай ерээдүйдээ этигэн найдалгые хангалга бүлэглэлнүүдые байгуулха аргаар бэшэ, харин бүхы арадуудай хамтын хүсэл оролдолгоор туйлагдажа болохо гэжэ тэдэнэр этигэнэ.

Индо-Хитадтахи байдалые политическэ талаарнь гуримшуулгын асуудал Женевскэ зүблөөнэй шиидхэбэриин ёһоор түгэгэнөөр шиидхэгдэхэ ёһотой. Корейе нэгэдүүлхэ асуудал, тэрэшэлэн Хитадай эртэ урдын территори болгошо Тайваниие болон бусад аралнуудые Хитадай Арадай Республикада бусааха тухай асуудал Дальна Востогто түгшүүрил һуларуулхын ба эб найрамдалые бэхижүүлхын тула хойшолуулагдангүй шиидхэгдэхэ зэргэтэй. Эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэ уласхоорондын эб найрамдалые болон аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха байна.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрэ хүндые болон удхашанарые дээшэлүүлхэ зорилгоор Хитадай Арадай Республика энэ организацида өөрынгөө хуулита һууриие эзэлхэ ёһотой. Эб найрамдалые болон дэбжэлтые хангаха зорилгоор уласхоорондын харилсан ажаллалгые үрэ ехэтэйгээр туйлахын тулада Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин гэшүүд булта байжа, ООН-эй Уставай эрилтэнүүдтэ таараха бүхы оронууд тэрээндэ абтаха зэргэтэй. Тиимэһээ, мэдүүлгэ бариһан 18 орониие гэшүүн болгон абаха тухай ООН-до Канадын оруулһан дурадхалые Советскэ Союзай Правительство, мүн Бирманскэ Союзай Правительство дэмжэнэ.

Хүтэлбэрилэгшэдэй нюураараа уулзажа, холбоо байгуулга ба хэлсээнүүдые хэлгэ арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсохо ба хани харилсаа тогтоохо ябадалда хүргэхэ байна. Энэ хадаа арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсохо ба бэе бэедээ этигэлсэхэ үрэ ехэтэй арга болоно гэжэ Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Гэшүүн, мүн Бирманскэ Союзай Премьер-Министр тоолоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.

Бирманскэ Союзай Премьер-Министр У НУ.

1955 оной декабрь.

…нидой үбэлэй харууһалгые һайнаар эмхидхэе

…С-эй XX съездын хүндэлэлдэ …һэн бүгэдэарадай социалисти… …мүрысөөндэ оролсоһон респуб… …най колхозниигууд, МТС болон …удай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө …е эрид ехээр хүгжөөн дэб… …тушаа Коммунистическэ пар… …охёоһон программые болзор… …урид дүүргэхын түлөө бүхы …өө тэмсэжэ байна.

…усхэбэрилгын түрүүшүүлэй …юзна зүблөөндэ хабаадагшад …ажахые эрид хүгжөөхэ ту… …партиин Центральна Комите… …ленумүүдэй табиһан зорилго… …болзорһоонь урид дүүргэхын …социалистическэ мүрысөө бү… …нөөр дэлгэрүүлжэ, эрхим ша… …ноохо, мяха болон арһа гү… …ехээр үгэе гэжэ оронойнгоо …схэбэрилгын бүхы хүдэлмэри… …ые уряалан хандаһан байгаа. …республикын колхозуудай бо… …овхозуудай хонишод, хүдөө …н хүдэлмэрилэгшэд бүгэдөө… …э хандалгые халуунаар һай… …лтаа.

…усхэбэрилгэ гээшэ малажа… …н шухала, олзо доход ехэтэй …и болоно. Энэ жэлдэ манай …хонишод хүдэлмэридөө эли …амжалта туйлаба гэжэ хони… …рилгын түрүүшүүлэй Бухэ… …зүблөөндэ хабаадагшадай …та соо хэлэгдэнэ. Жэшээнь, …бэлэдхэхэ, худалдаха гүрэнэй …болзорһоо урид дүүргэгдээ. …шэ жэлэйхидэ орходоо олон …тонно нооһон ехээр гү… …тушаагдаа. Нарин, нарибтар …абалга, каракуль арһа үйлэд… …нилээд ехээр дээшэлбэ. …республикын хонишодшье …ойхидо орходоо нилээд …шалаа. Тиин республикам… …оо тушааха, худалдаха ту… …болзорһоо урид 123,4 процент …байба.

…, энэмнай зарим тэдыл ам… …гээшэ. Хонин усхэбэрилгэдэ …ол ехээр абаха арга болом… …республикын колхозуудта …совхозуудта барагдашагүй …ээн тухай түрүү колхозуу… …дуршлэлнэ эли тодор ха… …Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай …Маланай нэрэмжэтэ колхоз …үнгэргэхэ жэлдэ элдүүриин …100 гектар бүхэндэ 190 ки… …ноохо, Зэдын аймагай Мо… …нэрэмжэтэ колхоз 140 ки… …ноохо хайшалха абаа. Мүн …-Кударын аймагай колхо… …зэргээр хонин бүриһөө …грамм ноохо, мүн тэрэ …Ждановай нэрэмжэтэ ар… …ан бүриһөө 4 килограмм …абан байна. Тиихэдэ эр… …ноохой туйлалан амжалта…

нууд бүри ехэ. Жэшээнь, Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Цыдыпов дунда зэргээр хонин бүриһөө 5,6 килограмм, нүхэр Санжиева 5,6 килограмм нооһо хайшалаа. Боргойн совхоздо нүхэр Дабаевай бригадын хонишод 800 гаран толгой эхэ хонидһоо дунда зэргээр хонин бүриин 4,3 килограмм нооһо хайшалба.

Гэхэтэй хамта, республикымнай бүхы аймагууд үргэлжэдөө иимэ һайн жэшээ харуулнагүй. Бичурын, Заиграйн, Кударын аймагууд нооһо абаха түсэбөө дүүргээгүй байха юм. Гадна, республикын 6 аймаг 1954 онойхидо орходоо бага нооһо абаба. Мүн Боргойн хониной племсовхозшье нооһо абаха түсэбөө дүүргээгүй. Тиихэдэ нарин, нарибтар нооһон багаар абтадаг зандаа.

Олохон колхозуудта хурьгад, хонид олоор гарзална, эхэ хонид һубайрна. Энэ шалтагаанһаа боложо, хонидой тоо толгой удаанаар олошорно, хэтэрхэдээ зарим колхозуудта хороношье. Мүн нооһон багаар абтана. Республикын хэдэ хэдэн колхозуудта болон совхозуудта хонид муугаар харууһалагдана, хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэ, үбэл эртэ хурьгалуулга, абаһан түлнүүдые кошарно-базова аргаар түлжүүлгэ гэхэ мэтэ түрүү арга методүүд тоогдоногүй. Эдэ бүхы дутуу дунданууд дары усадхагдажа, хони үсхэбэрилгэдэ партийна, советскэ органуудай, МТС-үүдэй зүгһөө тусгаар анхарал табигдаха ёһотой. Мүнөө үедэ хонидые илангаяа һайнаар харууһалха шухала. Хонидой үбэлэй байранууд зоотехническэ заабарийн ёһоор тохеерэгдэхэ, үбэ тэжээ гамтайгаар гаргашалагдаха, эртэ үбэл гараһан хурьгадые зүбөөр хубаарилан, тэдэнэй тэжээлые дээшэлүүлхэ, түлнүүдые кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ, хонидые сат сохо уналха хэрэгтэй. Үбэлэй үедэ хонидые адуулхадаа бэлшээрэ зүбөөр хубааран, хэрэгтэй. Нэгүүлжэ ашагладаг манай хүршэ Читын областиин хонишодой баян дүй дуршэлые халан абаха шухала.

Хонидой тоо толгойе олошоруулхын, ноохо ехээр хайшалхын тулада наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дуршэлые зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ шухала. Энээниие бэелүүлхын тулада зоотехнигүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй үүргэнь тон ехэ. Тэдэнэр хонишодой ажалые сэг үргэлжэ хинан шалгаха, тэдэнэртэ туһалха ёһотой.

Нүхэд хонишод! Ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлажа, партиин XX съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе, хони үсхэбэрилгын улам ехэ ашаг олзо оруулхын түлөө тэмсэе!

…Р-эй Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ …Булганинай, СССР-эй Верховно Совэдэй …резидиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущевой ба …анскэ Союзай Премьер-Министр У Нугай …һэн хамтын мэдүүлгэдэ гар табигдаба

…УН, декабриин 6. (ТАСС). …Министрнүүдэй Совэдэй …Н. А. Булганин, …Верховно Совэдэй Прези… …Гэшүүн Н. С. Хрущев ба …Союзай Премьер-Ми… …Нугай хэһэн хамтын мэдүүл… …гэдэ гар табигдаба. …мэдүүлгэдэ гар табил… …советскэ талаһаа А. А. Гро… …Н. Кумыкин, Д. Р. Расу… …Рахимбабаева, И. А. Серов …СССР-һээ Бирмэдэ байдаг …Д. Щиборин гэгшэд байлса…

Бирманскэ талаһаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Сао Кун Чо, промышленностиин министр У Чжо Нейн, оборонын министр У Ба Све, худалдаа наймаанай министр У Рашид, дотоодын хэрэгүүдэй министр Бо Кин Маунг Гале, газарые национализациха талаар министр Такин Тин, информациин министр У Тун Вин, Бирмэһээ СССР-тэ байдаг посол У Монт Он, премьер-министрын секретарь У Тан гэгшэд байлсаба.

…ой түрүүшын революциин 50 жэлэй ойдо

…АТА, Казахска ССР-эй …академиин конферен… …соо ородой түрүүшын рево… …50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан …болобо. Казахстанай КП… …дэргэдэхи партиин түү… …ут ба Казахска ССР-эй …академи тус сессиие …Тус академиин президент …К. И. Сатпаев сессиие нээ… …—1907 онуудай революци— …шын үедэ болоһон арад… …шын революци мүн» гэһэн …Казахска республикын …академиин ушэнтэ гэ… …Покровский, «Коммунис…

тическэ партии 1905—1907 онуудай үедэ ородой түрүүшын революцида хабаадаһан ажалша олониитын дайшалха авангард» гэһэн элидхэлые Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партиин түүхын институдай директор С. Б. Баишева, «1905—1907 онуудай үедэ Казахстанда болоһон революционно хүдэлгөөн тухай» элидхэлые түүхын наукануудай кандидат Б. С. Сулейменова, «Хилын саадахи зүүн зүгэй арадуудай национально-сүлөөлэлгын хүдэлгөөндэ ородой түрүүшын революциин нүлөөн тухай» элидхэлые профессор А. А. Алиев хэбэ. (ТАСС).

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирмэдэ ошоод байһан тухай

Рангунда политическэ митинг болобо

РАНГУН, декабриин 6. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Советскэ Союзай ба Бирманскэ Союзай тугуудаар шэмэглэгдэһэн Рангунска муниципалитедэй заседани хэдэг зал соо бирманскэ ба советскэ арадуудай хоорондохи хани барисаанда зорюулагдаһан политическэ митинг мүнөөдэр үглөөгүүр болобо. Энэ митинг арадай сүлөөгэй Антифашистска Лигээр эмхидхэгдэһэн байна.

«Советско-бирманскэ хани барисаан мандаха болтогой!» гэжэ бирманскэ ба ород хэлэн дээрэ бэшээтэй уряа үгэнүүд залай трибуна дээгүүр харагдана.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой ба Бирмын премьер-министр У Нугай орожо ерэхэдэ, зал соо байлсагшад нэрьемэ шангаар альга ташаба.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, У Ну гэгшэд балкон дээрэ гараба. Тиихэлээрнь муниципалитедэй байшангай урда суглараад байһан олон мянган бирманецууд тэдэниие халуунаар амаршална. Удаадань Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, У Ну гэгшэд зал соо орожо, президиумэй һуудаг столдо дүтэлнэ. Н. А. Булганинтай, Н. С. Хрущевтой хамта Бирма ошолдоһон хүнүүд, арадай сүлөөгэй Антифашистска Лигын хүтэлбэрилэгшэд президиумдэ һууба.

Арадай сүлөөгэй Антифашистска Лигын түрүүлэгшэ Бирманскэ Союзай премьер-министр У Нуда үгэ үгтэбэ.

Премьер-Министр У НУГАЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэд Хрущев, Булганин, ханинар! Арадай сүлөөгэй Антифашистска Лигын түрүүлэгшэ байһан тулада тэрэнэй нэрэһээ, нүхэд Хрущев, Булганин, таанарые энэ политическэ суглаан дээрэ үнэн зүрхэнһөө эгээн халуунаар амаршалхыемни зүбшөөгыт. Энээнһээ урагша манай орон дотор һуудаг элдэб политическэ үзэл бодолтой хүнүүд советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй хэһэн мэдүүлгэнүүдые, хэлэһэн үгэнүүдые имагтал уншаха арга боломжотой байдаг һэн. Харин мүнөө тэдэнэр таанарай хэлэхые өөһэдөө шагнажа шадаха байна. Энэ үсөөн тохёолдодог арга боломжо олгоһоноймнай түлөө, минии хүндэтэ ханинар таанарта ямар ехэ баясхалан хүргэжэ байһан тухаймни хэлэлтэшьегүй гээшэ.

Энэ митингые эмхидхэһэн арадай сүлөөгэй Антифашистска Лигэ 1944 ондо, Бирмыемнай японтоной эзэлээд байһан үедэ мүнөө наһа бараһан боджоук (главнокомандалагша. **—ТАСС-эй тусхай корреспондентын хэһэн ажаглалта**) Аунг Санай шэн габьяата хүтэлбэри доро эмхидхэгдэһэн юм. Фашистнуудта эсэргүүсэлгэ эмхидхэхэ ба манай орон дотор байһан фашизмын али бүхы үлэгдэлые усадхаха гээшэ Лигын гол зорилго болгон табигдаһан байна. Энэ зорилгын дүүргэгдэһэнэй һүүлээршье оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай ба суверенитедэй түлөө хэгдэһэн бүгэдэарадай тэмсэлые тус Лигэ хүтэлбэрилжэ байгаа. Энэ алдарта тэмсэлэй түлэг дундаа ябажа байхадань манай хайрата боджоук Аунг Сан болон минии зарим хүндэтэ ханинар хорото муухайгаар алуулһан юм. Тиигэбэшье, бидэнэр тэмсэлээ үргэлжэлүүлһээр лэ байгаабди. 1948 оной январьда бэеэ даанхай байдалаа олоо бэлэйбди. Тэрэ гэһэнһээ хойшо арад зомнай политическэ засагаа Лигэдэ даалганхай. Дабагдашагүй хүндэ хэдэн олон бэрхэшээлнүүдые гаталжа, энэ Лигэ шэнэ Бирмые байгуулжа байна. Мүнөө үедэ манай харгы зам сэхэ шууд болонхой. Манай табидаг «Пыидота», гүрэнөө дэбжээн һалбаруулга гэһэн зорилто тиимэшье удаан болонгүйгөөр дүүргэгдэхэ бэзэ гэжэ этигэнэбди.

Минии хүндэтэ ханинар, энэ Лигын хэдэг ажал-ябуулга тухай элдэб баримтануудые тооложо таанарые шалаахагүйб. Юундэб гэхэдэ, тэрэнэй ажал-ябуулгатай танилсаа бэзэт гэжэ найданаб. Тиимэһээ энэ зал соо байлсаһан хүнүүдтэй хүндэтэ айлшадаа танилсуулха гэһэн һайшаалтай уялгаяа баяртайгаар дүүргэхэ байнаб. Бодото дээрээ танилсуулһанайшье хэрэгынь үгы гээшэ. Яахадааб гэхэдэ, эндэ сугларһан олонхи хүнүүд манай хүндэтэ хоёр айлшадай ажабайдал ба ажал-ябуулгые мэдэхэ байна. Зүгөөр тэдэниие тон ехээр хүндэлжэ, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай үмэнэ, мүн тэрэшэлэн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалха талаар тэдэнэй туйлаһан алдар габьяае үнэн зүрхэнһөө мэдэрһэнэй тэмдэг болгон нэгэ хэдэн үгэ хэлэжэ, та бүгэдые танилсуулхыемни зүбшөөгыт.

Нүхэр Хрущев—Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэ, В. И. Ленинэй үнэн сэхэ шаби, И. В. Сталинай дүтын соратнигуудай нэгэн —Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совэдэй Президиумэй гэшүүн гээшэ.

Нүхэр Хрущев 1894 ондо хүдэлмэришэнэй бүлэ соо түрэһэн байна. Рабфагта һуража, эрдэмтэй болоһон юм. 1929 ондо тэрэниие Москвагай И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Промышленна академиин дэргэдэхи парторганизациин секретаряар һунгаһан байна. Тэрээнһээ хойшо нүхэр Хрущевой ажалда дуратай, оюун бэлигтэй байһаниинь бүгэдэ зоноор мэдэрэгдэбэ. 1932—1934 онуудта тэрэ хадаа партиин Московско городской комитедэй түрүүшээр хоёрдохи, удаадань нэгэдэхи секретаряар ажаллаба. 1935 ондо нүхэр Хрущев партиин Московско областной ба городской комитедүүдэй нэгэдэхи секретаряар һунгагдаһан байна. Тиигэһээр байтараа Украинын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретаряар, Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын Министрнүүдэй Совэдэй түрүүлэгшээр ажаллаһанайнгаа һүүлээр нүхэр Хрущев Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретаряар һунгагдаба. 1953 оной сентябрь һарада Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум дээрэ нүхэр Хрущев Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретаряар һунгагдаад, мүнөө хүрэтэр энэ тушаалдаа нэрэтэй түрэтэйгөөр ажаллажа байна. **(Альга ташалга болоно).**

Нүхэр Булганин — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ мүн. Тэрэнэйшье намтар соо гайхамшагта һайнаар ажаллаһан тухайнь баримтанууд тон элбэг. Нүхэр Булганин 1895 ондо албахаагшын бүлэ соо түрэбэ. 1917 ондо тэрэ хадаа Коммунистическэ партиин гэшүүн боложо ороһон юм. Тэрээнһээ хойшо нүхэр Булганинай ажаябадал Коммунистическэ партитай нягтаар холбогдонхой. 1918 онһоо 1922 он хүрэтэр тэрэ хадаа Бүхэроссийска Онсо эрхэтэй Комиссиин органуудта харюусалгатай тушаалнуудта ажаллаба. 1922 онһоо 1927 он хүрэтэр нүхэр Булганин Арадай Ажахын Дээдэ Совэдэй органуудта харюусалгатай ажалда байба. 1931 оной июльдэ нүхэр Булганин Моссовэдэй түрүүлэгшээр һунгагдаба. Хэдэ хэдэн харюусалгатай тушаалнуудта эрхим һайнаар ажаллаһанайнгаа һүүлээр 1938 ондо тэрэ хадаа Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Арадай Комиссарнарай Совэдэй Түрүүлэгшын орлогшоор томилогдобо. Нүхэр Булганин Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшын ба оборонын министрын тушаалда байһан юм. Тэрэнэйнгээ һүүлээр 1955 оной февралиин 8-да Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшээр томилогдобо. Тэрэ хадаа 1934 онһоо хойшо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй гэшүүн юм, мүнөө үедэ нүхэр Булганин Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүн. **(Альга ташалга).**

Түгэсхэхэ дээрээ премьер-министр У Ну Н. С. Хрущевто үгэ үгэбэ.

Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ ханинар, Рангунай хүндэтэ гражданинууд!

Таанарые ба таанараар дамжуулан, бүхы бирманскэ арадые амаршалха зуураа, Советскэ Союзай арадуудай үмэнэһөө хани ёһоной халуун амарые хүргэжэ, өөһэдынгөө ороной суверенитедые болон бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтээ саашадаа ехэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэхэ байһандаа золтойбди. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Танай орондо ерээд байха зуураа, бидэнэр хэдэ хэдэн городуудаар болон түүхэтэ газарнуудаар ябаабди. Хаанашье ябахадамнай бидэниие үнэн сэдьхэлһээ айхабтар халуунаар угтадаг байгаа. Советскэ Союзай арадуудые хүндэлжэ, бидэниие хани халуунаар угтаһанайнь түлөө бирманскэ арадта баярые хүргэхэ байнабди. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).** Һаяхан Бирмын премьер-министр нүхэр Ну Советскэ Союзда һайн сэдьхэлээрээ айлшаар ошоһон юм. Советскэ хүнүүд тэрэниие айхабтар халуунаар угтаһан байна. Советскэ Союзайшье арадууд Бирмын арадуудые үнэн сэдьхэлһээ хүндэлдэг ба тэдээндэ талархадаг байһаниинь нүхэр Ну болон тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд һайса хараһан байна. **(Альга ташалга болоно).**

Колониальна дарлалтада эсэргүүсэн, өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө үнэн зүб тэмсэл хэжэ байхадань советскэ арад бирманскэ арадые хододоо талархан дэмжэдэг байгаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ бирманскэ арад японско империалистнуудай урдаһаа хүшэр хүндэ тэмсэл хэжэ, тэдэ булимтарагшадые өөһэдынгөө газарһаа намнаһан байна. Энэ дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Танай ороние дахяад эзэмдэхэ гэжэ колонизаторнуудай һэдэлгэ хэбэшье, бирманскэ арад эрид шууд эсэргүүсэн тэмсэһэн юм. Өөрынгөө Эхэ ороной национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэм-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Бирмэдэ ошоод байhан туха[й]

(Түгэсхэл)

сэл хэжэ, танай арад илалта туйлаба. **(Альга ташалга болоно).**

Колониальна дарлалтые бирманскэ арадай хобхо сохин хаяhанай hүүлээр Бирманскэ Союзай гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые Советскэ Союз эгээн түрүүшээр шахуу мэдэржэ, тэрээнтэй хани ёhоной холбоо барисаа тогтооhон байна. **(Альга ташалга болоно).**

Нүхэр Нугай Москвада ошоод байха зуура, манай гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд хоёр орондоо хабаатай байhан асуудалнуудаар, мүн тэрэшэлэн уласхоорондын зарим нэгэн асуудалнуудаар тэрээнтэй өөhэд өөhэдынгөө hанамжые үргэнөөр хэлсэhэн юм. Бирмэдэ манай ерээд байха үедэшье hанамжаяа хэлсэжэ үргэлжэлhэн байнабди. Мүнөө үеын уласхоорондын харилсаанай хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар, тэрэ тоодо бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые сахиха ба бэхижүүлхэ тухай асуудалнуудаар нэгэн hанаалтай байhамнай эдэ хэлсээнүүдэй үедэ элирбэ. **(Альга ташалга болоно).**

Эб найрамдалда дуратай оронуудай шэлэжэ абаhан эбэй ёhоор хэлсээ хэхэ арга зам арадуудай аюулгүй байдалые үнэхөөрөө хангажа шадаха гансахан эгээн зүб арга зам гээшэ гэжэ тодорhон байна.

hүүлэй жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэ айхабтар ехэ хубилалтанууд болобо. Эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө дарлагдаhан арадуудай эрид шууд эрмэлзэжэ байhан ушар мүнөө саг үеын бүхы hүр hүлдэнь болобо. Эзэмдэжэ байhан оронуудаа гарhаа табихагүй гэжэ колонизаторнуудай галзуу ехээр оролдобошье, колониальна системэ бута hүрэжэ байна. Зүүн Урда Азида ба Номгон далайн оршондо эзэмдэдэг hууринуудаа алдаабди гэжэ колонизаторнууд яашье мэдэрхэ дурагүй, энээнэй урда тээ колониальна ба дулдыданги байдалтай байhан аад, бэеэ даагаад хүгжэхэ замда ороhон оронуудай арад зоной ажабайдалай хубилhые тэдэнэр баhал мэдэрхэ дурагүй. Корейн, Индо-Хитадай дотоодын хэрэгүүдтэ тэдээнэй оролсоhоной hүүлээр шуhата ехэ дайн болоhон юм. Тиигэжэ дэлхэйн бүмбэрсэгэй энэ хубида шэнэ ехэ дайнай гуламта бии болоhон байна.

Эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй гаргаhан хамтын хүсэл оролдолгые дэлхэйн олониитын дэмжэhэнэй ашаар Корейдэ ба Индо-Хитадта боложо байгаа дайн сэрэг зогсоогдоhон юм. **(Альга ташалга болоно).**

Эдэ оронуудта боложо байгаа дайн сэрэгые зогсоохын тула, арсалдаатай асуудалнуудые хэлсээ хэжэ шиидхэдэг болохын тула Бирмын эрид шууд тэмсэдэг байhыень баяртайгаар тэмдэглэхэ байнабди. Колониальна оронуудай бии болгоhон СЕАТО гэдэг хархис шунахай бүлэглэлдэ орохогүй гэжэ Бирмын правительство эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүдтэй хамта тэмсэдэг байгаа, мүнөөшье тэмсэжэ байна. **(Альга ташалга болоно).** Бирмын ябуулдаг эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые бүхы дэлхэйн прогрессивнэ хүсэнүүд дэмжэнэ. **(Альга ташалга болоно).**

Номгон далайн оршондо дайн сэрэгые болюулhан ушар эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй туйлаhан ехэ амжалта байба. **(Альга ташалга болоно).** Зүгөөр, энэ багта шиидхэгдээгүй үнеөл олон асуудалнууд бии. Тэдэнэй эгээн шухала асуудалнуудай нэгэниинь Японии тухай асуудал мүн. Японско арадай мүнөө үедэ хүшэр хүндэ байдалтай байhые ойлгожо, Советскэ Союз японско асуудалые гуримшуулхын түлөө эрмэлзэнэ. Тиихэтээ хамта, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ японско милитаризмын hабарта ороhон Японии хүршэ оронуудай hаналгаа зободогыень Советскэ Союзай арадууд бүримүhэн зүбшөөнэ. Эгээл тиимэhээ Советскэ Союз эб найрамдалда дуратай бусад оронуудтай хамта японско асуудалые ёhото hайнаар гуримшуулхын түлөө оролдоно. Тэрэнэй эсэстэ эзэрхэг түримхэй японско милитаризм дахяад hэргээгдэхэ арга боломжогүй болохо, Японие дэлхэйн шэнэ дайнай гуламта болгохо арга боломжогүй болохо зэргэтэй.

Европодо болон дэлхэйн бусадшье хубинуудта шиидхэгдээгүй яhала олон асуудалнууд бии. Эгээл эдэ асуудалнууд гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае түгшүүрилтэй болгодог байна. Уласхоорондын түгшүүрилые hулаарууха зорилготойгоор бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болоhон хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые Советскэ правительство hүүлэй үедэ абаhан байна. **(Альга ташалга болоно).**

Эдэ бүгэдэ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай түгшүүрилые зарим тэды hулаарууhан, дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөө зарлаха таатай зохид эрхэ байдал бии болгоhон юм.

Правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй hүүлээшье, тэрэ хүсэлэн-оролдолгоёо бидэнэр hулаарулаагүй байнабди. Бүри энэ жэлэй май hарада Советскэ Правительство буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо түсэб зохёогоод, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацийн үзэмжэдэ табиhан юм. Мүн тэрэшэлэн Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха тухай түсэб дурадхаhан байнабди. Женевэдэ бии болоhон ёhо заншалые баримталха зуураа, Советскэ Правительство өөhэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые 640 мянган хүнөөр хорооhон байна, мүн тэрэшэлэн Финляндида байhан Порккала-Удд базые эдлэхэ эрхэhээ арсажа, харин гүрэнэй газар дайда дээрэ байhан өөрынгөө ори ганса далайн-сэрэгэй базые үгы болгоhон юм. **(Альга ташалга болоно).**

Советскэ Союз эб найрамдалда дуратай гадаадынгаа политикые хододоо үнэн сэхээр, эрид тэсэмгэйгээр ябуулдаг. Бидэнэр буу зэбсэгые хороохын түлөө, атомна ба водородно зэбсэгүүдые хорихын түлөө тэмсэдэг байгаабди, мүнөөшье тэмсэhээр байнабди. Баруун зүгэй гүрэнүүдэй улам бүри зэбсэгжэжэ байхада, гансал бидэнэр буу зэбсэгээ хороогоод байжа шадахагүйбди. Хархис шунахай хүсэнүүдэй урдаhаа харюу үгэжэ шадахагүй байгаа гээшэ hаа, шэнэ дай үүдхэхэ гэжэ империалистнуудай гаргадаг галзуу ехэ hэдэлгые болюулжа шадахагүй байгаа гээшэ hаа, юушье мэдэхэгүй хүнүүд байха байгаабди. Эгээл тиимэhээ өөрыгөө хамгаалха тухай асуудалда тон ехэ анхарал табиха баатай болонобди. **(Альга ташалга болоно).**

Советскэ Союз атомна ба водородно зэбсэгүүдые хорихо гэhэн дурадхал оруулаа hэн. Зүгөөр баруун гүрэнүүдэй правительствонууд энэ дурадхалые буруушаадаг байна. Тэдэнэр атомна бомбонуудые түхеэрхэбди гэжэ мэдүүлдэг. Манай инженернүүд, эрдэмтэд өөhэдынгөө научна шэнжэлэлгые үргэлжэлүүлхэ зуураа, hаяхан тон ехэ, энээнэй урда тээ үзэгдөөгүй хүсэтэй водородно бомбо тэhэлжэ үзэбэ. Хүн зондо аюул тохёолдуулхагүйнь тулада энэ бомбые агаарта аяар дээрэ тэhэлhэн юм. Атомна зэбсэг хэрэглэхэ ябадалые айхабтар шангаар хорихо ёhотой гэжэ бидэнэр мүнөөшье дурадханабди.

Бидэнэр хэндэшье добтолон орохоёо, хэниинешье айлгаха hүрдүүлхэеэ байнагүйбди. Дайн гээшэ юуп гээшэб гэжэ бүгэдэ зон мэдэрhэй гэжэ хүсэнэбди, дайн сэрэгые үүдхүүлхэгүйн тула, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бүхы оронуудай хороохын тула, атомна ба водородно зэбсэгүүдые айхабтар шангаар хорихын тула тэдэнэр эрид шууд тэмсэhэй гэжэ хүсэнэбди. **(Үни удаан үргэлжэлhэн альга ташалга болоно).**

Советскэ гүрэн эб найрамдалай политикые, бүхы арадуудай, бүхы оронуудай харилсан ажаллаха политикые үнэн сэхээр, эрид тэсэмгэйгээр ябуулдаг байгаа, саашадаашье ябуулха байна. Советскэ засагай түрүүшын декредээр 1917 оной октябрьда соносхогдоhон энэ политика зохёон байгуулхы амгалан ажал хэжэ байгаа олонациональна Союзаймнай бүхы арадуудай hанал хүсэлдэ бүримүhэн таарадаг. Манай орон дотор советскэ хүнүүдэй материальна болон культурна эрилтэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хангахын тула бүхы юумэн хэгдэдэг байна. Эгээл нимэ зорилготойгоор табанжэлэй түсэбүүд зохёогдодог ба бэелүүлэгдэдэг, заводуул, фабриканууд, асари ехэ электростанцинууд, түмэр харгынууд баригдадаг гээшэ. Арад зоной ажана hайн hуухын тула шэнэ газарнууд элдүүрилэгдэнэ, шэниисын ба кукурузын, овоциин ба техническэ культурануудай тарилгын талмай үргэдхэгдэнэ, ургаса дээшэлүүлхын түлөө, малай ашаг шэмые ехэдхэхын түлөө тэмсэл хэгдэнэ. **(Альга ташалга болоно).**

38 жэлэй турша дотор оршожо байха зуураа, Советскэ гүрэн айхабтар ехээр хүгжэhэн байна. Урдань гээгдэнги аграрна орон байhанаа советскэ арадай хүсэл оролдолгын ашаар манай гүрэн эрхим hайн промышленностьтай, түгэс ехээр механизацилагдаhан хүдөө ажахытай хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн болобо.

Национальна дарлалта Советскэ Союзда хэтэдээ үгы болгогдонхой. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).** Манай орон дотор урдань дарлагдажа байhан, гээгдэнги арадууд Советскэ засаг тогтоогдоhоной hүүлээр өөhэдынгөө экономическа ба культурна хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ амжалта туйлаад, мүнөө үедэ Эхэ оронойнгоо арадуудай эбтэй ехэ бүлэ соо адли тэгшэ hуури эзэлнэ. **(Нэрьемэ альга ташалга).** Манай орондо эхэнэрнүүд хүсэд дүүрэн эрхэтэй болонхой, тэдэнэр шэнэ байдалые байгуулха хэрэгтэ айхабтар эдэбхитэйгээр хабаадалсана. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Советскэ засагай жэлнүүдтэ СССР дотор культурна революци болобо. Мүнөө үедэ СССР бүгэдөөрөө үзэг бэшэг мэдэдэг хүнүүдтэй орон болонхой. Тэндэ hургуулинууд ба бусадшье hуралсалай газарнууд, клубууд, библиотекэнүүд айхабтар олон бии. Наукын бүхы туйлалтанууд, культурын баялигууд городой ба хүдөө нютагуудай олон миллион хүн зоной мэдэлдэ үгтэнхэй. Ажалгүйдэхэ ябадал Советскэ Союзда үни заяанда үгы болонхой. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Хэнэйшье мэдэhээр, манай ороной ехэхэн районууд дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ гитлеровскэ булимтарагшадаар hандаргагдаhан юм. Эдэ районуудта дахин шэнээр городуудые, тосхонуудые, фабрикануудые ба заводуудые, түмэр замуудые ба шоссейнэ харгынуудые бии болгохын тула манай арад зон тон ехэ хүсэлэл оролдолго ба зөөри гаргаhан юм.

Хэды ехэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдобошье, советскэ арад өөрынгөө оронииие дэбжээн hалбаруулжа ба али бүхы талаарнь хүгжөөжэ шадаба. **(Альга ташалга болоно).**

Экономикын али бүхы hалбарида тон ехэ дүй дүршэлтэй болоод байhан манай орон мүнөө үедэ өөрынгөө дүй дүршэлые, мэргэжэл шадабариие эб найрамдалда дуратай бусад арадуудта дамжуулан үгэжэ шадаха байна. Үни удаан саг соо колониальна дарлалтада байжа, экономическа талаараа гээгдэhэн оронуудай арад зондо ООН-эй ёhо гуримай үндэhөөр Советскэ Союз бусад оронуудтай хамта тон урагшатайгаар техническэ ба экономическа туhаламжа хүргэдэг байна. **(Альга ташалга болоно).**

Колониальна дарлалтаhаа сүлөөрhэн арадууд, тэрэ тоодо бирманскэ арад өөрынгөө оронииие экономическа ба культурна талаарнь хүгжөөхын түлөө, арад ниитынгээ ажабайдалые hайжаруулхын түлөө шухала хэрэгтэй социально-экономическа хэмжээнүүдые абадаг байна. Энээниинь бидэнэр hайса ойлгонобди. Эгээл тиимэhээ манай оронуудай хоорондо экономическа ба культурна харилсаануудай үргэдхэгдэхэ ябадалые hайшаан угтанабди.

Эб найрамдалые сахихын тула Бирмын арадуудай үнэн зүрхэнhөө, гүнзэгыгөөр хүсэдэг байhаниие мүн лэ ойлгодог байнабди. Яахадааб гэхэдэ, удаан сагай, бата бэхи эб найрамдал тогтоонгүйгөөр экономическа ба культурна хүгжэлтэ туйлажа болохогүй байна. **(Альга ташалга болоно).**

Номгон далай шадар СССР, Хитадай Арадай Республика гэхэ зэргын хани барисаата гүрэнүүдэй байhан; Вьетнамай Демократическа Республикын бии болоhон ушар, эб найрамдалда дуратай Индитэй зэргэлээд байhан ябадал — эдэ бүгэдэ Номгон далайн оршондо ба Зүүн Урда Азида мүнөө үедэ бии болоhон эрхэ байдал гүрэнэйнгөө бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхэ талаар бирманскэ арадта тохёолдоhон таатай зохид арга нүхэсэл мүн. **(Альга ташалга болоно).**

Танай газар дайда дээрэ чанкайшистска бүлэг дээрмэшэд ууpхайлжа, элдэб хоро hаад ушаруулдаг байна. Хэрбээ Бирмын али нэгэн дайсадайнь туhалаагүй hаа, эдэ дээрмэшэд тиимэшье удаан саг соо тэсэжэ байхагүй hэн ха гэжэ би hананаб. Колонизаторнууд ямаршье хорото hэдэлгэ гаргабал, национальна бэеэ даанхай байдалай туг доро жагсаhан арад зониие диилэжэ, булимтаржа шадахагүй. **(Альга ташалга болоно).**

Бирма гээшэ хүдөө ажахы эрхилдэг орон гэжэ бидэнэр ойлгонобди. Энэ орон бусад гүрэнүүдтэй худалдаа наймаа эрхилхэдээ, мүнөө дээрээ имагтал хүдөө ажахын продуктнуудые худалдажа шадаха байна. Зарим оронуудта иимэ продуктнуудай элбэг болоhон дээрэhээ тэдэ гүрэнүүд энэ ушар байдалые hамбаашалжа, Бирманскэ Союзые өөрынгөө гарта оруулан, хашахые хүсэдэг.

Иимэ политикые Советскэ Союз хододоо буруушаадаг байгаа. Бидэнэр Бирмэтэй худалдаа наймаа эрхилхэдээ, али алинайнгаа ашаг олзотой байха талые харанабди. Манай орон рисые дан ехээр худалдан абадаггүй юм, тиигэбэшье Бирманскэ Союзай газаа тээшэнь наймаалдаг бусад продуктнуудые ба рисые шадахадал горьтойгоор худалдан абахые оролдохобди. Хэды шэнээн мүнгэнэй эд бараа маанарта худалданабта, тэдэл мүнгэндөө манайшье эд бараае худалдан абахадатнай болохо гээшэ. **(Альга ташалга болоно).**

Энэ хадаа ямаршье политическэ уялга абангүйгөөр хоёр гүрэнэй хоорондо хэгдэhэн али алиндань ашаг туhатай худалдаа наймаан гээшэ. Энэ хадаа манай харилсаануудай саашадаа хүгжэхэ ба манай гүрэнүүдэй бэхижэхэ ябадалда туhалха байна. **(Альга ташалга болоно).**

Бирманскэ арад өөрынгөө дотоодын хэрэгүүдтэ хэниишье, хэзээдэшье оролсуулхагүй аабза гэжэ, мүн өөрынгөө гүрэниие бэеэ даанхай байдалтайгаар саашадань хүгжөөхын түлөө хэрэгтэй бүхы юумые хэхэ аабза гэжэ бидэнэр батаар найданабди.

Хүндэтэ ханинар!

Бидэнэр үглөөдэр танай хүндэтэ оронhоо мордожо, агуухэ хүршэтнай болохо Индиин республикын газар-дайда-руу бусаха байнабди.

Индидэ ба Бирмэдэ айлшаар ерэхэ зуураа, эдэ оронуудай бодото ажабайдалые улам бүри мэдэжэ абабабди. Зүгөөр манай Индидэ ба Бирмэдэ ерэhэндэ, мүн тэрэшэлэн өөhэдынгөө hанал бодолые нюунгүй, сэхээр хэлэhэндэ зарим нэгэн господинууд ехээр дурагүйлхэбэ. Бидэнэр хододоол үнэн юумэ хэлэдэг байгаабди, мүнөөшье хэлэнэбди. Үнэн юумые өөлэхэ аргагүй хурса юм гэжэ арад зоной дунда хэлсэдэгэй ёhоор зарим хүнүүд эгээл тиимэ үнэн юумэндэ дурагүйтэдэг байна. **(Альга ташалга болоно).**

Ушар иимэhээ английска хэблэлэй зарим нэгэн органууд Индидэ ошоод байхадаа минии хэлэhэн үгэнүүдтэ, мүн нүхэр Булганинай хэлэhэн үгэнүүдтэ дураа гутангяар хандаhан байна. Советскэ Союзай урдаhаа дай хэхэ ябадалдань зарим нэгэн бүлэгөөрхид Гитлерые зоргоорнь табиhан юм гэжэ минии хэлэhэн үгэнүүдтэ тэдэнэр илангаяа ехээр дурагүйтэhэн байна. Энэмнай түүхын бодото баримта ха юм.

Хэрбээ Англиин, Франциин, Советскэ Союзай ба бусад оронуудай нэгэдэмэл хүсэнүүдэй эсэргүүсэн бодоо гээшэ hаа Гитлер дай эхилжэ шадаха байгаа юм аал?

Хэрбээ Англиин ба Франциин тэрэ үеын засаг баригшад Гитлерэй амыень татажа, дай hүжэрөөлгэхэгүй гэжэ хүсэhэн байгаа hаа, Австрие Гитлерэй эзэмдэхэ ябадалдань hаалта хэхэ ёhотой байгаа бшуу, тэдэнэр гутамшаг муухай мюнхенскэ хэлсээ баталхагүй байгаа бшуу.

Франци хадаа Чехословакитай бэе бэедээ туhалалсаха гэhэн договортой байhаниинь мэдээжэ юм. Зүгөөр Чехословакиие Гитлерэй эзэмдэн абажа байха үедэ гитлеровскэ добтолгые болюулхын тула Советскэ Союз дары түргэн туhалхаар бэлэн байна гэжэ мэдэбэшье, Французска правительство Чехословакида туhа хүргэхэеэ арсаhан байна. Чехословакида эсэргүү шэглүүлэгдэhэн гитлеровскэ добтолгодо французска сэрэгүүдтэй хамта хатуу харюу үгэхын тула советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүд тэрэ үедэ бэеэ зэhээд байhан юм гэжэ эли ха юм. Зүгөөр французска правительство иимэ юумэ хэхэсэ арсаhан байгаа.

Баруун гүрэнүүд Гитлерые hула таби табиhаар зүүн тээшэнь, манай орон руу түлхиhэн юм гэжэ дайнай урда тээхи жэлнүүдэй түүхэ эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Зүгөөр энэ хэрэгынь нүгөө тээшээ хаража, Англиин, Франциин ба США-гэй тэрэ үеын засаг баригшадай СССР-эй урдаhаа тухиран табиха зорилготойгоор борожо байhан гэнжэтэй нохойнь уяаhаа алдуурджа, өөhэдыень борьбодожо ороhон юм.

Энээнтэй дашарамдуулан, нэгэ иимэ асуудал гарана: хэрбээ мүнөөнэй Баруун Германиие абаад хараха болоо hаа, дайнай урда тээхи үетэй адли юумэн болоно бэшэ аал? Тэдэ оронууд Баруун Германиие шэнэ дайнай ба добтолго хэхэ зам руу түлхихэ гэжэ оролдоходоо бүри үни хада үзэгдэhэн хуушан аргануудые хэрэглэнэ бэшэ аал?

Тэдэ оронууд Баруун Германиие НАТО-да татан оруулба. Баруун Германиие зэбсэглэхын тула тэдэнэр лэ зөөри үгэнэ, буу зэбсэг асарна. Баруун Германиин сэрэгые Советскэ Союзда эсэргүү шэглүүлэн бэлэдхэнэбди гэжэ баруун гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад балай ехээр нюуха гэжэ оролдоншьегүйгөөр хэлэдэг.

Господинууд английска журналистнар, үнгэрhэн үеын зарим ушарнуудые hануулхадамнай юундэ гомдоно гээшэбта. **(Зал соо шэмээтэй болоно).**

Баhа нэгэ иимэ юумэн тухай хэлэхэ хүсэлтэйб. Росси Англида эсэргүүсэн хэзээдэшье дай хээгүй юм. Зүгөөр Англи манай орондо урданшье, мүнөөнэй советскэ үедэшье добтолон ородог байгаа. Севастопольско дайниие наада захынь абажа харaял даа. Ородой газар дайда дээрэ ород хүнүүдые алаха хюдахынь тула ородууд тиихэдэ англичануудые Крымдэ ерэгты гэжэ уряагүй ха юм. Гражданска дайнай үедэ манай Эхэ ороной урдаhаа Англиин добтолон ороhыешье hануулхада болохо байна. Советскэ республикын тогтоод, hаяхан бэхижэжэ байхада английска сэрэгүүд Архангельскые эзэлэн абаhан юм. Тэдэнэр манда айлшаар ерээгүй ха юм, харин советскэ газар дайда дээрэ манай советскэ хүнүүдые алаха хюдахын тула ерэhэн дайсад байгаа. Удангүй тэдэнэр оро хиратүй намнуулhан юм. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Эдэ бүгэдэ түүхэтэ баримтанууд гээшэ, тэрээнhээ арсажа холо ошохо аргагүй юм!

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай hүүл багта Европодохи сэрэгүүдэйнгээ командалагшада господин Черчиллиин үгэhэн мэдээжэ захиралтые эгээн hүүлдэ hанаад үзэгты. Плендэ ороhон гитлеровскэ сэрэгүүдэй хаяhан буу зэбсэгүүдые суглуулжа хадагалха, Советскэ Союзда эсэргүү хэгдэжэ болохо дайн сэрэгтэ тэдэниие хэрэглэхээр бэлэн байлгаха гэжэ Черчилль захирhан юм. Харин тиихэ үедэ Советскэ Союз Англиин союзнигынь байгаа ха юм.

Бидэнэр хододоо үнэн юумэ хэлэжэ hуранхайбди, заримдаа аягүй байгаашье hаань, үнэн юумэнэй урдаhаа дальдарангүй сэхээр харадаг болонхойбди. **(Альга ташалга болоно).**

Баруун гүрэнүүдтэй атаа жүтөө хэхэ дурагүйбди гэжэ манай бүхы хэмжээ-ябуулганууд харуулна. Бидэнэр Англитай, Францитай, Америкын Холбоото Штадуудтай ба бусадшье оронуудтай бодото ёhоор нүхэсэхые хүсэнэбди. Бидэнэр дэлхэйн бүхы арадуудтай ханинар байха дуратайбди. Бидэнэр минил нигэжэ хэлээд дүүргэнэ бэшэбди, харин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые тогтоохын түлөө, бүхы оронуудай хоорондо эбтэй hайн харилсан ажаллалга байгуулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэбди. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Индиин, Бирмын ба бусад оронуудай арад зонтой хани ёhоной hайн харилсаатай боложо байхадамнай зарим нэгэн хүнүүд дурагүйлхэнэ гээшэ аабза. Манай агуухэ хани ба ахадүү Хитадай Арадай Республика тухай би эндэ хэлэнэшьегүйб. Тэрээнтэй бидэнэр мүнөө хэтэдээ байха, бата бэхи, үнэн сэдьхэлэй ба ахадүү ёhоной хани барисаатай болонхойбди.

Колониальна дарлалтые хобхо сохижо хаяhан, өөрынгөө шэлэжэ олоhон замаар дабшажа байhан оронуудые бидэнэр дэмжэдэгбди. Заримашуул эгээл энээндэмнай дурагүйтэдэг. Национальна эрхэ сүлөөгөө олохо гэжэ эдэ оронуудай арадуудай гаргаhан хүсэлэл оролдолгые хододоо дэмжэдэг байгаабди. Тэдэнэр гансашье политическэ эрхэ сүлөөгөө олоо бэшэ, харин Англиин, Франциин ба США-гэй зарим хүнүүдэй дурагүйтөөшье hаа, шэнэ замаар урагшаа дабшажа ябана. Бидэнэр энээндэнь үнэн сэдьхэлhээ баясанабди.

Үнгэрhэн үеын үнэн зүб юумэнүүдтэ зарим газетэнүүд дурагүйтэнэ. Теэд мүнөө үеыншье үнэн зүб юумэнүүдтэ баhал тэдэнэр дурагүйтэхэ бэзэ гэжэ би этигэнэб. Үнэн юумэн үнеөрөөл ха юм даа, тиимэhээ тэрээн тухай хэлэхэл ушартай болоноб. Жэшээлхэдэ, нэгэ иимэ асуудал гарана: Хитадай Арадай Республикын хуулита газар дайдын хуби байhан Тайвань аралые ба тэрээндэ дүтэ байhан бусад аралнуудые американска сэрэгүүд юундэ эзэмдэн абаа гээшэб? Өөрынгөө газар дайдые нэгэдүүлхэ гэхэдэнь, хитад арадта тэдэнэр юундэ hаалта хэнэ гээшэб?

Иимэ аашануудтань эсэргүүсэн, шууяа татаха хүн буржуазна журналистнарай дундаhаа олдоногүй ха юм. Индиин таhаршагүй хуби болохо Гоае хуули бусаар эзэмдэжэ, португальска колонизаторнуудай дура зоргоороо аашалжа байхадань, тэрээндэ эсэргүүсэhэн эли тодо абяан английска хэблэлдэ юрэдөө дуулданагүй.

Өөhэдынгөө эзэмдэхэ сагай үни үнгэрөөшье hаа, колонизаторнууд шунахай хархис түсэбүүдээ үшөөл орхёогүй гээшэ ха гэжэ энээн дээрэhээ харагдана. Бидэнэр энээн тухайда нюунгүйгөөр сэхын хэлэнэбди.

Үгышье hаа иимэ баримта абажа харая: Хитадай Арадай Республика гэhэн агуухэ гүрэн зургаан жэлhээ үлүү саг соо ургажа ба мандажа байна. Харин зарим нэгэн гүрэнүүд Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хуулита эрхэеэ эдлэхэ ябадалдань Хитадай Арадай Республикада hаад түбэг ушаруулжа, болошогүй ааша гаргана. Энэ Организацида Хитад арадай түлөөлэгшөөр тэдэнэр чанкайшистые байлгаха дуратай. Энэ хадаа ухаанай хүрэшэгүй тон буруу юумэн ха юм. Зүгөөр энэ зэрлиг аашануудта английска хэблэл эсэргүүсэнэгүй, харин иимэ тиимэ гээнэ гэжэ зүн дагаан хэлэхэhээ бэшэ юушье хэнэгүй!

Хэнинешьеб hургахаяа hанана гэжэ намайе бү бодог лэ. Тиигэнэгүйб, минил баримтануудые харуулнаб. Зүгөөр баримтанууд гээшэмнай зайлаха аргагүй юумэн ха юм даа!

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай событинуудта дахяад тогтохо хүсэлтэйб. Советскэ Союзда гитлеровскэ Германиин харата муухайгаар добтолон ороходо, бидэнэр Франци, Англи ба США-тай союзнигууд боложо, [...]нэй урдаhаа эсэргүү тэмсээ [...] Манай орон союзнигуудайнгаа [...]нэ абаhан уялгануудаа үнэн сэх[...] хэшээлтэйгээр дүүргээ гэжэ [...]танда мэдээжэ.

Энэ дайнда советскэ арад тон [...] шуhаа адхаруулаа, тэрэнэй [...] хохидолынь бүхы союзнигуудай[...] хамтын гээлтэ хохидолhоо холо[...] болоо. Тиигэбэшье hаа гитлеро[...] Германиин болон тэрэнэй тух[...] hаар ябагшадай урдаhаа дайла[...] hан английска, французска, аме[...]канска болон бусадшье сэрэгү[...] хүндэлдэг, тэдэнэй габьяае [...]дэг байнабди. Айхабтар шанга [...] сэл болоhон юм. Хүн түрэлтэнэй [...] hайхан ерээдүйн түлөө, тэрэнэй [...] хэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай [...] далтай байхын түлөө шуhата ги[...] ризмын урдаhаа эсэргүүсэ[...] hэн манай нэгэдэмэл армиинууд [...] хэтэ ехэ илалта туйлаhан юм.

Энэ бүгэдэнниитын хэрэгэй т[...] хамтаараа тэмсэhэн дүй дүршэ[...] тон ехэ удхашанартай байгаа. [...]глийска, французска, америка[...] ба советскэ хүнүүд имагтал [...] сагта бэшэ, харин айхабтар [...]шээлтэй хатуу үедэшье эрхим [...]гын ханинар байжа шадаха юм [...] дэлхэйн хоёрдохи дайн хару[...] Хэрбээ бидэнэр дайн байлдаан[...] союзнигууд байhан hаа, эб най[...]далые сахин хамгаалхын ба [...]жүүлхын түлөө тэмсэлдэ мүн лэ [...]мэ hайн ханинар байжа шадаха [...]шэ аалди, ямар юумэн энээндэ [...]та хэхэ гээшэб?

Советскэ арад удаан сагай эб [...]рамдалай түлөө, бүхы арадуудай [...]рондохи хани барисаанай түлөө [...]сэнэ гэжэ бидэнэр дахин дахин [...]тан хэлэнэбди. Гансашье үгэ[...] уряална бэшэбди, харин тиимэ [...] барисаа хүгжөөхын ба бэхижүү[...] тула шухала хэрэгтэй бүхы ю[...] хэдэг байнабди.

Минии хэлэhэн ба Николай А[...]сандрович Булганинай хэлэhэн [...]нүүд тушаа английска хэблэл[...]рим нэгэн тайлбари хэhэнтэй [...]рамдуулан, хэлэхэ гэжэ [...] юумэмнии ингээд лэ дүүрэбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ өөрынгөө [...]hөө, минии хани нүхэр Булга[...] зүгhөө, Бирмэдэ ерэхэдэмнай [...]нээр хамта ябалсаhан нүхэдэй [...] хүндэтэйгөөр угтаhанайнь [...] Бирмын правительстводо ба, [...] зондо үнэн зүрхэнэй гүнзэгы [...] ясхалан хүргэхэ байнаб. **(Нэрь[...] альга ташалга болоно).**

Бидэндэ ба манай орондо [...] халуунаар хандаhанайнь түлөө [...]хэр Нуда илангаяа ехэ баярые [...] гэхэ хүсэлтэй байнаб. **(Нэрьемэ [...]га ташалга болоно).** Бирмын [...] зондо манай ороной арадуудай [...] ёhоор хандажа байhыень зү[...] ойлгожо ба сэгнэжэ, тэрэ хадаа [...]анскэ Союзые Советскэ Сою[...] дүтэ болгохо, манай оронуудай [...]рондохи хани барисаае хүгжөө[...] бэхижүүлхэ талаар эрэлхэг [...]гойгоор оролдоhон байна. **([...] удаан үргэлжэлhэн нэрьемэ аль[...]шалга болоно).** Өөрынгөө [...] аша туhын лэ тулада эдэ бү[...] хэжэ. холые хаража шададаг [...]наа тэрэ харуулба. **(Альга таш[...] болоно).**

Намда ба Николай Александ[...] Булганинда хандаха зуураа, Бир[...] премьер-министр нүхэдүүд гэж[...]дэниие нэрлэбэ. Зүб лэ даа, эб [...]рамдалай ба хани барисаанай [...]гэй түлөө хамтаараа хэдэг [...]лэйнгээ талаар бидэнэр нүх[...] болонобди. **(Альга ташалга бо[...]** Бидэнэй хоорондохи нүхэрэй [...] харилсаан үнэн сэдьхэлhээ [...] ойлголсохо ябадалhаа үндэ[...] саашадаа хүгжэхэ ба бэхижэх[...] Энэ харилсаан манай орон[...] политическэ ажал-ябуулагшад[...] хоорондо, манай гүрэнүүдэйшье[...]рондо арадуудаймнай аша туh[...]лада улам хүгжэхэ байна. **([...] ташалга болоно).**

Өөрынгөө ороной бэеэ да[...] байдалые бэхижүүлхэ талаар а[...]та туйлахыетнай, хүндэтэ пре[...] д-р Ба У, Танда, нүхэр Ну, [...] энэ суглаанда хабаадалсаhан [...] ханинар, таанарта, бүхы бирм[...] арадта баhа дахин хүсэхыемни[...] шоогыт! **(Үни удаан үргэлж[...] нэрьемэ альга ташалга болоно).**

Бирмын ба Советскэ Союзай [...]дуудай хоорондохи хани барис[...] урган hалбарха ба мандаха б[...]гой! **(Бүгэдэ хүл дээрээ бодожо [...]рьемэ шангаар альга ташана).**

Рангунда Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев уулзалга хэбэ

РАНГУН, декабриин 6. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев мүнөөдэр президентын ордон соо уулзалга хэбэ.

Энэ уулзалга дээрэ Н. А. Булганинтай, Н. С. Хрущевтой хамта Бирма ошолдоhон хүнүүд байлсаба.

Бирманскэ талаhаа уулзалга дээрэ президент Ба У, премьер-министр У Ну, Бирманскэ Союзай [пра]вительствын гэшүүд, дээдэ [...]тай тусхай нюурнууд байлсаба[...] тэрэшэлэн Рангунда байдаг [...]матическа түлөөлэгшэд уулза[...] хабаадалсаhан байна.

Уулзалга дээрэ Н. А. Бул[ганин] үгэ хэлэбэ.

Бирмын президент Ба У [...] үгэ хэлэбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

...рторганизацинуудай секретарьнуудые эмхидхэлэй хүдэлмэридэ һургаха

...үлшын хоёр жэлэй туршада ...йн айком колхозуудай партий... организацинуудые бэхи...лхэ, тэдэнэй үүргые дээшэлүүл...тула нилээд ехэ оролдолго гар... байна.

...хоздо ажаллахаар аймагай ...һээ, предприятинуудһаа хамта ...коммунист эльгээгдээд, мүнөө ...эр артелиин ажахые хүгжөөхэ ...ээ эдэбхи хэшээлтэйгээр ха...лсажа байнхай. Тэдэнэй дун... 9 коммунист партийна эхин ...изацинуудай секретарьнуудаар, 8-... колхозой түрүүлэгшээр һун...һан байха юм.

...хозуудые хүтэлбэрилхы кадр...аар бэхижүүлхэ тушаа хэдэн ...а хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй, ...аяа коммунистнуудые олоор ... эльгээһэнэй ашаар партийна ...изацинуудай хүтэлбэрилхы ...ба эмхидхэхы шадабари һу... дээшэлэнхэй. Эдэ парторга...зациуд ажахын болон полити... шухала асуудалнуудые ам...айгаар шиидхэдэг боложо .... Жэшээнь, урдань Онохойн ...ративно-туршалгын станциин ...тор байһан нүхэр В. Гребенни.... Мүнөө Сталинай нэрэмжэтэ ...зой парторганизациин секре...р ажаллана. Тус парторганиза...лхозой ажахые гүнзэгыгөөр ...э, колхозниугудай дунда хү...үлгын хүдэлмэри яһала һай...ябуулдаг болонхой. Мүн эндэ...ммунистнууд ажал дээрээ тү...ргэ ээлжэ, бусадта һайн жэ...ируулна. Жэшээнь, коммунист ...гин ахалагша хонишоноор ...ана. Ажахын үнгэрһэн жэлдэ ...Шигин 100 эхэ хониин бүриһөө ...урьга абажа, бултынь түл...эн байха юм. Хонидһоо ноо...уралтгүй ехээр хайшалагдаа. ...эдэ «Красный опытник» гэжэ ...оздо үнеэн бүриһөө 1409 литр ...атдаба. Мүн бусадшье колхо... малай ашаг шэмэ һураггүй ...лэнхэй.

...тоо баримтанууд юу харуул...хэдэ, колхозуудай парторгани...ууд коммунистнуудаа ажахын шухала газарнуудта зүбөөр ...рилан табижа, ажахыгаа дэб...хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ нүлөө ...эг болоо.

...хозуудые кадрнуудаар бэхи...эд, тэдэнэй хүтэлбэрилхы ба ...эхы шадабаринь дээшэ...ын тула кадрнуудай һуралсал...ар эмхидхэхэ шухала байгаа. ...ние хараадаа абан КПСС-эй ...парторганизацинуудай секре...уудай семинар ходо үнгэргэ...йдаг. Иимэ семинарнууд тэ... хабаадагшадай эрилтые хан... һонирхолтойгоор үнгэр...уй дүршэлөө андалдан абалса...йна. Семинарнууд дээрэ парти...эй хүдэлмэриин олон янзын ...алнуудаар парторганизацинуу...екретарьнууд элидхэл хэдэг. ...энь, «Колхоздо партийна ха-налта табиха тухай» асуудалаар Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Г. Казаргин элидхэл хээ. Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Мурзин «Коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табилга ба тэдэнэй түрүү үүргэ» гэһэн асуудалаар семинар дээрэ элидхэл хэһэн юм.

КПСС-эй айком семинарнууд болон зүблөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, бюро дээрээ секретарьнуудай тоосоо шагнадаг юм. Бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалые бэлэдхэхэдээ илангаяа парторганизациин, тэрэнэй бюрогой хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлхэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ абаха хэрэгтэ айком гол анхаралаа табидаг зантай. Тэрэ асуудалай зүбшэн хэлсэгдээд, шиидхэбэри абтаһан хойно айкомой хүдэлмэрилэгшэд колхоздо ошожо, дутагдалнуудаа усадхаха хэрэгтэнь туһалдаг. Жэшээнь, нэгэ үедэ Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци ехэ муугаар хүдэлдэг байба. КПСС-эй айком энэ асуудалые бюро дээрээ табиһан байгаа. Бюрогой һүүлээр комсомольско организацида коммунистнууд туһа хүргэжэ, хүдэлмэриинь нилээд һайжаруулаа һэн.

Сентябрьска Пленумһээ хойшо айкомой хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта хирэ хирэ болоод лэ ошодог, тинхэдэ МТС-үүдэй зонодохи инструкторска группын хүдэлмэрилэгшэд ходо колхозниугудай дунда ябажа байдаг болонхой. Инструктор нүхэр Будаев бригада, фермэнүүдээр хонон ябажа, дутуу дунданuудыень усадхалсадаг, колхозниугудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг юм. Гэбэшье, зарим инструкторнууд уялгаяа муугаар дүүргэнэ. Жэшээнь, инструктор нүхэр Тармаков өөрын эдэбхи хэшээл гаргажа, нэгэшье юумэ шиидхэдэггүй, айкомой заабари хүлеэгээд лэ һуужа байдаг. Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой парторганизацида хэдэн һара удаагаар суглаан болодоггүйе, политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдадагые мэдэжэ байбашье, нүхэр Тармаков хамаархангүй байдаг.

Зүгөөр, парторганизацинуудые хүтэлбэрилхэ ба секретарьнуудые хүмүүжүүлхэ талаар айкомой хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Айком баталһан шиидхэбэриингээ дүүргэлтые һулаар эмхидхэнэ. Зарим парторганизацинуудай эмхидхэхы үүргэ үшөөл бага байһаар. Тэдэ парторганизацинууд коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые, тэдэнэй гаргаһан үүсхэлые дэмжэдэггүй, харин айкомой зааһан асуудалые шиидхээ болоод лэ байжа байдаг.

Эдэ болон бусад дутагдалнуудые усадхалгада айкомой эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэри шэглүүлэгдэнхэй.

П. Леушин,
КПСС-эй Заиграйн айкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

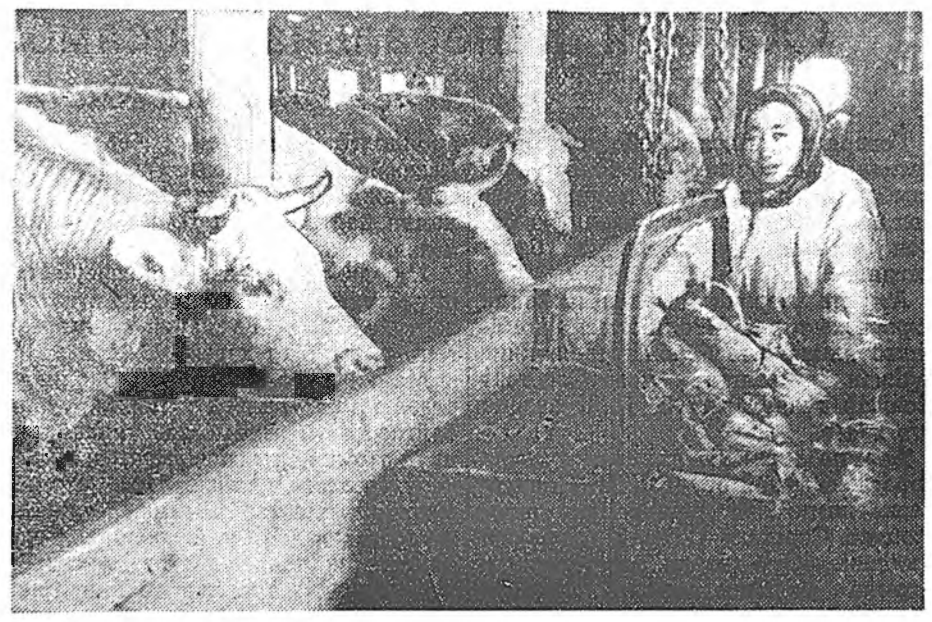

Ивалгын аймагай «Коммунизм» колхоз племенной үнеэдэй байха типовой һайн байра баряа. Тэрэ байра соо электрын гэрэл оруулагданхай, дүүжэн харгы табигдаа. Мүнөө эндэ үнеэд байрада байлгагдажа эдеэлүүлэгдэнэ. Октябрь һараһаа хойшо үнеэдтэ кукурузын силос, корнеплодууд эдюулэгдэжэ, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо һү һаалга хоёр дахин шахуугаар дээшэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша һаалишан Б.-Ц. Норбоева үнеэдтэ эдюулэгдэхэ корнеплодуудые дүүжэн харгыгаар зөөжэ ябана.

З. Васнинагай фото.

Малай уһалууриие һайжаруулха

Үбэлжэлгын үедэ малые һайнаар эдеэлүүлхэһээ гадна, һайнаар уһалжа байха гээшэ тон шухала. Теэд Мухаршэбэрэй аймагай олохон колхозуудта үбэлдөө малынь муугаар уһалагдана. Зарим колхозуудай мал уһалуури муутай дээрэһээ ангажа байдаг байна. Жэшээ болгон, Гашейн МТС-эй харьяата Булганинай нэрэмжэтэ колхозой байдал дээрэһээ хараад үзэе. Энэ колхозой мал хэдэн отара, гүүртэнүүд боложо таһаранхай. Гэбэшье, колхозой малай байрладаг газарнуудта уһалуури хэлэшэгүй муу. Бар, Булаг, Харьяска, Шэнэ-Хотон гэжэ газарнуудта һаамхай үнеэд, буруyд, нарин нооһотой хонид байдаг. Теэд тэдэ газарнуудта мал уһалха мүртэй һайн уһалуури байхагүй. Бар гэжэ газарта оройдоо нэгэ худагтай аад, тэрээндээ үбэл болоһон хойно насос табиха гээд, оройдонь хаажархёо. Сагай эртэдэ, дулаан байхада колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа һанаатаа зобохоёо яагааб? Мүнөө болоходо энэ нютагайхид малаа уһалхаһаа байтагай, өөһэдөөшье эдихэ уһатүй болонхой. Мүн иимэрхүү дутагдалнууд малай бусадшье байрануудаар үзэгдэнэ.

Фермэнүүдтэ малай уһалуури һайжаруулха талаар машинно-тракторна станцинууд ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Гэхэтэй хамта, Гашейн, Хонхолойн МТС-үүд малай уһалуури һайжаруулха хүдэлмэридэнь харьяата колхозуудтаа энэ гэхэ туһаламжа хүргэдэггүй. Жэшээлхэдэ, Хонхолойн МТС-тэ худаг малтадаг тусхай буровой машина бии. Теэд тэрэ машина колхозуудта нэгэшье худаг малтаагүй юм. Тиихэдэнь эндэхи колхозууд Улан-Удын «Мелиоводстройн» техникые хүлһэлжэ, хэдэн мянган түхэригөөр худаг малтуулха баатай болоно. «Искра», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд худагуудые иигэжэ малтуулһан байха юм.

Энэ МТС-эй харьяата «Улаан-Шулуутай» колхоздо малай уһалуури илангаяа муу. Тус колхозой бүхы мал үбэлдөө харза булагуудһаа уһалдаг. Гэбэшье, намарай дулаанда малайнгаа уһалууриие һайжаруулха тухай тус колхозой правлени анхаралаа хандуулаагүй. Соолгонуудай бишыхан, заһагдаагүй байдаг дээрэһээ малай түрсэлдэхэ, харуу адхагдаагүй мүлыһэн дээрэ унажа, бэеэ гэмтээхэ, хүсэд уһалангүй бусаха ушар али олон үзэгдэдэг. Энэ жэлэй үбэлжэлгэдэшье Хүсөөтэ, Шэнэһэтэ, Нарин, Олоншэбэр гэжэ нютагуудта байрладаг мал хэдэн километрын газарта ошожо, харза булагуудһаа уһална. Эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байһан Хонхолойн МТС-эй дирекци колхоздо өөдтэй туһаламжа үзүүлдэггүй. Тус МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ тухай суглаанууд болон зүблөөнүүд дээрэ хододоо ута үгэнүүдые хэлэдэг аад, харьяата колхозуудтамнай малай харууһалга, уһалуури хэр зэргэ эмхидхэгдэнхэйб гэжэ һонирходоггүй.

МТС-эй харьяата олохон колхозууд малай харууһалгын ба уһалууриин муу дээрэһээ жэлһээ жэлдэ һү һаалгаяа ехэдхэжэ шададаггүй байна. Илангаяа «Искра», «Улаан-Шулуутай», Хрущевой нэрэмжэтэ колхозууд ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэдһээ һү багаар һаагаа.

Малай уһалуури һайжаруулхын тула нютаг бүхэндэ харза булагуудые арилгаха, Түгнэ, Сулхара голнуудта ехэ ехэ соолгонуудые малтаад, үдэр бүри сэбэрлэжэ, заһажа байгаа һаа, малай уһалуури һайн болохо байгаа. Теэд иимэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Үбэлдөө хайшан гэбэл малаа һайнаар уһалжа байхабибди гэжэ колхоз, фермэ, гүүртэ бүхэнэй малшад оролдохо ёһотой.

Б. Дымбрылов,
манай корреспондент.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Бүхы тосхонуудые радиотой болгохо

Хүдөө нютагуудые хүсэдөөр радиотой болгохо ябадал хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэдэ, тэдэнэй дунда ажалай түрүү дүй дүршэл тараахада ехэхэн удхашанартай байна. Йимэһээ БМАССР-эй олохон аймагуудта колхозууд болон бүхы тосхон газарнуудые радиотой болгохын тула бага бэшэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Һүүлшын 2 жэлэй турша соо 152 тосхонууд радиотой болгогдоо. Эдэ тосхонуудта 8 мянган шахуу айлнуудай гэрнүүдтэ болон эмхи зургаануудай байрануудта радио тодхогдобо.

Колхозуудай муугаар хүдэлдэг гү, али бүри хүдэлдэггүй 16 радиоузелнуудые Хэлхеэ холбооной министерствын радиоузелнуудтай нэгэдүүлһэн байнабди. Энэ жэлэй түгэстэр үшөө 5 колхозуудай радиоузелнууд нэгэдүүлэгдэхэ байна.

Мүн доторой арга боломжонуудые болон нөөсэнүүдые хэрэглэжэ, хүдөө нютагтахи долоон радиоузелнуудай хүсэниинь ехэ болгогдоо, колхозуудай радиоузелнуудта хүдэлмэрилхөөр 26 радистнууд бэлэдхэгдээ.

Гэхэ зуура, республикын хүдөө нютагуудые радиотой болголго үшөөл хангалтагүй байһаар. Олон газарнуудта мүнөө болотор радиогүй зандаа, зарим радиоузелнууд муугаар хүдэлмэрилдэг.

Хүдөө нютагуудые хүсэдөөр радиотой болгохо хэрэгтэ зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Жэшээнь, Закаменай аймагта мүнөө болотор 5 колхозууд радиотой боложо шадаагүй байна. Мүн Мухаршэбэрэй аймагта 3 колхоз, Баргажанай аймагта 2 колхоз радиотой болоогүй байһаар. Республика дээрэ абаад харахада 300 гаран тосхонууд, тэрэ тоодо 21 колхоз радиогүй байна.

Колхозуудай радиоузелнуудай хүдэлмэридэ олохон дутагдалнууд тохёолдоно. Колхозуудай бүхы радиоузелнуудай 10—15 процентнь (илангаяа Закаменай, Мухаршэбэрэй, Бичурын аймагуудта) һара бүри огто хүдэлэнгүй байдаг. Юундэб гэхэдэ, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд радиоузелнуудай хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулдаггүй, радистнуудые ажалһаань таһалжа, ондоо хүдэлмэридэ оруулдаг байна. Радиоузелда хамаатай батарей, лампанууд ба бусад хэрэгсэлнүүдтэй болохын түлөө оролдодоггүй, мүн радиоузелнуудые заһабарилдаггүй зантай.

Республикын радиоузелнуудай хүдэлмэриие һайжаруулха дүүрэн арга боломжо бии. Колхозуудай бүхы радиоузелнуудые Хэлхеэ холбооной министерствын радиоузелнуудтай нэгэдүүлхэ шухала байна. Энэ хэрэгые бэелүүлхэдэ ехэ зөөри гаргашалагдахагүй байна. Энээнэй ашаар колхозуудай радиоузелнуудта хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд бэшэ ажалда хүдэлхэ зэргэтэй болохо. Мүн колхозуудай зөөришье нөөсэлэгдэхэ байна. Радиогүй колхозууд 1956 оной сметые табихадаа радиогой линиие татахаар хараалха ёһотой.

К. Плеханов,
радиодамжуулгын техник.

Хоёр—гурбан часаар хожомдожо нээгдэнэ

Хорин аймагай Тэгдэ гэжэ нютагта Курбын леспромхозой хүдэлмэришэд, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозниугууд, мүн бусадшье эмхи зургаануудай албахаагшад ажаһууна. Эдэ ажалшадта медицинскэ туһаламжа муугаар үзүүлэгдэнэ.

Тэгдын амбулаториин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа тон харюусалгагүйгөөр хандана. Жэшээлхэдэ, амбулатори үдэрэй 12 часта нээгдэхэ ёһотой аад, ехэнхидээ ехэ орой, аяар үдэрэй 2—3 часта нээгдэнэ. Тиимэһээ эндэ ерэһэн үбшэн хүнүүд амбулаториин нээгдэхые 1—3 час газаа байжа хүлеэнэ. Жэшээлхэдэ, ноябриин һүүл багаар би үбшэлжэ амбулаторидо ерээ һэм. Теэд амбулаториин нээгдэхые часһаа үлүү газаа байжа хүлеэхэ баатай болооб. Гадна, зарим үдэрнүүдтэ амбулатори оройдоо нээгдэдэггүй.

Үбшэлһэн колхозниугууд, леспромхозой хүдэлмэришэд аяар 60—70 километрын газарһаа эндэ ерэдэг юм. Зарим хүнүүд хүндөөр үбшэлһэн байдаг. Тэдээндэ медицинскэ туһаламжа ехэ түргэнөөр үзүүлхэ хэрэгтэй болоходо амбулатори заримдаа хаалтатай байдаг.

Ондоо тээхи эмнэлгын газарнууд үглөөнэй 8—9 часта нээгдэдэг байна. Энэ амбулаторидо хүдэлмэриин тиимэ гуримай тогтоогдоо һаа, ажалшадта ехэ һайн бэлэй.

Гадна тус амбулаторидо мүнөө врач үгы, үбшэнтэниие фельдшернүүд үзэнэ.

Аймагай элүүрые хамгаалгын таһаг эмнэлгын энэ эмхи зургаанда врачые эльгээхэ, медицинскэ хангалтые һайжаруулха ёһотой.

Д. Доржиев, Курбын леспромхозой Тэгдын модо бэлэдхэлэй участогай хүдэлмэришэн.

Хэды болотор иигэжэ ябаха юм?

Зэдын аймагай Боргойн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо Ж. Доржиев почто үнишэй зөөнэ. Гэбэшье, почтальон Доржиев энэ уялгадаа хайша хэрэгээр хандана, захиһан газетэ, журналнуудые эзэдтэнь саг соонь хүргэнэгүй.

Почтальон Доржиев газетэнүүдые, бэшэгүүдые һарадаа арай гэжэ 5—6 дахин асарна. Тиихэ мүртөө асарһан юумэеэ эзэдтэнь тараажа үгэнгүй хэдэн үдэрөөр гэртээ байлгадаг.

Нүхэр Доржиевай ажалдаа иигэжэ ёһо тэдыгээр хандадаг тухай гомодол колхозниугудай зүгһөө колхозой правленидэ хэды дахин ороо һэн. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд почто зөөлгые гуримшуулха тушаа һаналаа табинагүй.

Д. Цыремпилов.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ДҮЙ дүршэл тухай

Түрүүшын жэлэй ажаглалта

...тиин ЦК-гэй январска Плену...үхэтэ шиидхэбэринүүдые бэе..., манай Кабанскын аймагай ...иигүүд болон механизатор...нэ жэлдэ түрүүшынхеэ ороо...а тэжээлэй үнэтэ культура—...зые үргэлжэ ехэ талмайнууд ...арнһан байна.

...тэа шэнэ культура тариха ...һан хадаа механизаторнууд...ижа земледүүдээ эртээнһээ ...й заһабарилаа, колхозни... кукуруза тариха полинууд ...тагай болон минеральна ...лгэ гаргажа адхаа һэн. Урда ...һайнаар элдүүрилэгдэһэн ...ээ ба боро газар дээрэ куку...риха гэжэ шэлэгдэһэн байна. ...хабарай тарилгын болзорые ...ин, үрэһөө тараад, зундаа ...а һайнаар хэһэнэй ашаар за...лхозууд, бригаданууд кукуру...ала һайн ургаса ургуулаа.

...жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ ...а, сагай дулаан хүйтэниие ...а абажа, поли бүхэндэ агро...скэ тааруу сагуудта тарилга ..., манай эндэ кукурузые һай...ргуулжа болохо байна. Үнгэ...хабартаа, мүн зунай эхеэр ...байжа, набтар, дооро газар...даһан кукурузын үрэһэн муу...ргаа. Юуб гэхэдэ, газарай ... хүсэд дулаасаагүй байна. ...э манай эндэ кукуруза тари...рые зүбөөр шэлэн олохо гэжэ ...дхэхы удхашанартай. Куку...рихын тула тон түрүүндэ, на...дээрэ газар шэлэхэ хэрэгтэй. Гадна, хүрьһэнэй шанарые харалсажа, һайн шоройтой, үрэжэлтэй газарта кукуруза тарихада һайн. Манай аймагта газарай хүрьһэн гол түлэб шабарлиг хатуу юм. Харин кукурузые шабар багатайшаг, үгышье һаа, һайнаар үтэгжүүлэгдэһэн элһэтэйшэг газарта тарихада һайн байдаг.

Энэ жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, манай аймагта кукурузые орой—июниин 1-һээ 10 болотор тарихада һайн байба. Тиигэжэ мүн Кабанскын сортучастогайхид тодоруулаа. Гэбэшье, ямар хабарай болоһые харалсажа, хүйтэн байгаа һаань, оройшог тээшэ, дулаан байгаа һаань, нэгэ бага эртэлжэ тариха хэрэгтэй гэжэ бидэнэр тоолонобди. Юуб гэхэдэ, хүрьһэнэй 10—12 градус дулаан болоод байхадал кукурузын үрэһэн ургадаг юм. Манай аймагта майн 25-һаа июниин 10 болотор саг соо газарай хүрьһэн энэ тухай дулаасаһан байдаг. Харин хүйтэн хабарай болоо һаа, хүрьһэн хэдэн хоногоор оройтожо дулаасажа болохо. Тиимэһээ газарай хүрьһэнэй али тухай дулаасаад байһыень харалсажа, кукуруза тариха хэрэгтэй болоно. Кабанскын сортучастогай тодоруулһанай ёһоор, майн 5-һаа 10 болотор таригдаһан кукурузын үрэһэн газарай хүрьһэнэй хүйтэн байһан дээрэһээ оройдоо ургангүй хосороо. Мүн майн 15-һаа урагша таригдаһан үрэһэн ургаагүй тооной. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ газарай хүрьһэн оройдоол 3-һаа 6 градус хүрэтэр дулаасаад байгаа. Тиихэдэ майн 20-һоо 25—30 болотор тарихада гектарта 30 центнерһээ 50 центнер хүрэтэр ногоон набша эшэ ургуулагдаһан байна. Харин июниин 5-һаа 11 болотор таригдаһан кукурузын үрэһэн эгээн һайнаар ургаа. Энэ сортучасток кукурузын үрэһые мүн дэбтээгээдшье, хуурайгааршье таряад туршаа. Тиихэдэнь хуурайгаар таригдаһан үрэһэн үлүү һайнаар ургаһан байха юм. Яахадааб гэхэдэ, хүйтэн хабар болоод, шиигтэй үрэһэн халуусажа ургангүй, үжэшэһэн байна.

Тэрэшэлэн кукурузын үрэһые али тухай гүнзэгыдэ тарихаб гэжэ эртээнһээ тодоруулха шухала. Манай эндэ кукурузын үрэһэ 8 сантиметр гүнзэгыдэ тарихада һайнаар ургаа. Кукурузын эшэнүүд түрүүшээр шииг нойто балай ехээр хэрэглэдэггүй, харин тэжээл, дулаа ехээр хэрэглэдэг байна. Энэ жэлдэ манай эндэ май һара соо шииг нойто ехэтэй ба хүйтэн байжа, кукурузын һая гаража байһан эшэнүүд ехээр доройтоһон, муудаһан байгаа. Һүүлдэ июль һарын хахадһаа эхилээд, август дүүрэтэр бороогүй, шииг багатай байхада кукурузын эшэнүүд нилээд һэртэшоо. Энэ үедэ эшэнүүд сүүдхэдээ 8—10 сантиметрээр ургажа байгаа. Хабар эртэ тариһан үрэһэн хүрьһэн соо һара шахуу хэбтээд, ургажа захалхадаа эшэнүүдынь набшагар шара набшаһатайгаар, шэнгэнээр гараһан байна. Хүрьһэн соо хэбтэһэн үрэһые һүүлдэ малтажа үзэхэдэ, бурьташаһан, олонхинь оройдоо үхэшэһэн байгаа. Харин орой, дулаан болоһон хойно, июниин 1-һээ 10 болотор таригдаһан үрэһэн түргэнөөр, нэгэ жэлдээр ургажа захалаад, эртын эшэнүүдые түргэнөөр хүсэһэн байха юм.

Силостэ оруулагдаха ногоон набша эшэ ехээр абахын тула нэгэ нүхэн соо 5—6 үрэһэ тарихада дээрэ гэжэ манай Кабанскын сортучастогайхид элирүүлээ. Зундаа малда ногоон тэжээл болгон эдюулхын тулада кукурузые таряанай юрын сеялкээр, хоорондонь 50—60 сантиметр зайтайгаар, үргэн рядтайгаар тарихада болохо гэжэ бидэнэр тоолонобди. Ингэжэ таригдаһан полиие тракторна культиватораар нэгэ тээшэнь элдүүрилхэ хэрэгтэй.

Кукурузын ургасые харууһалга тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлтэйб. Кукурузын һая ургажа байһан эшэнүүдые илангаяа һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Залуу ургамалнууд буртаг үбһэнһөө илангаяа ехээр доройтодог юм. Тиимэһээ поли дээрэ элдэб үбһэ ногооной ургажа захалхатай хамта культиваци хэжэ, тэдэниие үгы хэхэ хэрэгтэй. Тарилга хэһэнэй һүүлээр дулаан сагай байхада кукурузын эшэнүүд 12—15 хонохолоор газарһаа бултайжа захалдаг. Харин буртаг ногоон тэдэнһээ урьтажа гарадаг байна. Тиимэһээ кукурузын эшэнүүдэй газарһаа ургажа захалхынь урда тээ полиие хүндэлэн нэгэ, хоёр дахин борнойлхо ёһотой. Манай һанахада кукурузын эшэнүүдэй газарһаа гаража байха үедэ борнойлһоной хэрэггүй байна. Юуб гэхэдэ, энэ жэлдэ кукурузын эшэнүүдэй һая ургажа байха үедэ борнойлһомнай нарай ургамалнууд шоройгоор дарагдашаһан, олонхинь һугара, хухара татагдажа, хосорһон байгаа. Эшэнүүдэй гаража байха үедэ буртаг үбһэ үгы хэнгээ минеральна үтэгжүүлгэ оруулалсан, ряд хоорондын газарые зөөлэрүүлхэ зорилгоор культиваци хэбэл дээрэ.

Түрүү бригаданууд болон звенонуудай хүдэлмэри дээрэһээ харахада манай эндэ кукурузын һайн ургаса хуряажа болохо байна. Хрущевой нэрмжэтэ колхоздо С. Г. Невежинэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид кукурузын 25 гектар газарай га бүриһөө 200 центнер ногоон набша эшэ хуряагаа. Тэрэ поли үндэр, дээрэ газарта юм. Хүрьһэниинь элһэлиг. Полиие урда жэлынь һайнаар элдүүрилжэ парлаад, үбэлдөө дээрэнь саһан тогтоогдоо һэн. Тэрээнһээ гадна, газарай хүрьһэндэ шииг нойто бариха зорилгоор хабартаа хоёр дахин эртын борнойлго, тарилгын урда тээ гектар бүхэндэ 20 тонно үжэһэн наг шэбхэ, 2 центнер суперфосфат оруулгатайгаар культиваци хэгдээ һэн. Тиигээд июниин эхеэр гектар бүхэндэ 25 килограмм үрэһэ оруулан, кукурузын үрэһэнүүд квадратно-гнездовой аргаар таригдаһан байгаа. Тарилгын урда тээ үрэһэн газаа гаргагдажа, наранда халаагдаһан, гранозан, гексохлоран гэжэ хороор угаагдаһан байна. Удаань 7—8 хоногой үнгэрхэлөөр кукурузын эшэнүүдэй газарһаа гарахын үшөө урда тээ поли борнойлогдоо һэн. Тиигээд кукурузын эшэнүүдэй ургажа захалхалаар тракторна культиватораар поли утааша, хүндэлөөшөө элдүүрилэгдээ. Түрүүшын ряд хоорондын элдүүрилгэ июниин 22-то 7—8 сантиметр гүнзэгытэйгээр, хоёрдохи элдүүрилгэ июлиин 10-да гектар бүхэндэ 0,5 центнер суперфосфат нэмэлтэ тэжээл болгон оруулгатайгаар хэгдэһэн байгаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай нэгэдэхи бригада 40 гектарай га бүриһөө 220 центнер ургаса хуряагаа. Тэдэнэр пар дээрэ үтэгжүүлгэ оруулангүйгөөр кукуруза ургуулһан байна. Ямар харууһалга хэгдэһэн байгааб гэхэдэ, кукурузын эшэнүүдэй газарһаа бултайн гарахаһаа урид поли борнойлогдоһон, зундаа утааша, хүндэлөөшөө ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэһэн, культиваци хэхын урда тээ поли дээрэ гектар бүриин 1 центнер хүртэхөөр суперфосфат тараагдажа адхагдаһан байгаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо А. П. Трусовай хүтэлбэрилдэг звеногойхид 16 гектар газарай га бүриһөө 356 центнер, 5 гектарай га бүриһөө 500 центнер ногоон набша эшэ хуряагаа. Тэдэнэй поли мүн лэ үндэр, дээрэшэг газарта юм. Хүрьһэнниинь бага зэргэ шабарлиг. Тэрэ поли дээрэ урда жэлынь хартаабха таригдаад, намартаа гүнзэгыгөөр хахалагдажа, парлагдаһан байгаа. Тиигээд намар, үбэлдөө дээрэнь саһан тогтоогдоод, хабар хүрьһэнэй дээгүүрээ хатаһан хойно хоёр дахин эртын борнойлго хэгдээ һэн. Тарилгын урда тээ культиваци хэхэһээ түрүүн бүхы поли дээрэ гектар бүриин 20 тонно хүртэхөөр үжэһэн наг шэбхэ, 3 гектар дээрэ га бүриин 3 центнер хүртэхөөр үнэһэ, 4 гектар дээрэ га бүриин 3 центнер хүртэхөөр шубуунай аргал, 9 гектар дээрэ га бүриин 2 центнер хүртэхөөр суперфосфат үтэгжүүлгэ болгон оруулагдаһан байгаа. Тиигээд саашадаа кукуруза тарилгые, ряд хоорондын элдүүрилгые саг болзортонь үнгэргэһэнэй ашаар иимэ баян ургаса ургуулагдаа.

Энэ жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, кукуруза тариха газарые эртээнһээ һайнаар шэлэжэ олоод, тэрээн дээрээ үтэгжүүлгэ адхаха, шииг нойто бариха, сагай уларилые харалсажа, тарилгые һайн болзорто үнгэргэхэ, зундаа ряд хоорондын элдүүрилгые һайнаар хэжэ, полёо буртаг ногоогүйгөөр, зөөлэхэнөөр байлгаха хэрэгтэй. Тиигэбэл кукурузын баян ургаса ургуулагдаха байна.

А. КАПУСТИН, Темлюйскэ МТС-эй главна агроном.

Алтайска хизаар. Хизаарай гоё һайхан газарнуудта байдаг санаторинууд болон амаралтын байшангуудта жэл бүри хэдэн олон мянган ажалшад амардаг юм. Мүнөө санаторинууд болон амаралтын байшангуудта үбэлэй сезон эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үргэн хэрэглэлэй эд бараанай промышленностиин хүдэлмэрищэдэй профсоюзай ЦК-гэй Барнаульска амаралтын байшанда амаржа байһан Барнаульска меланжева комбинадай хүдэлмэришэд газаагуур ябажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Д. БЕДНЫЙ

БААТАРЛИГ ОН*)

Дүлэтэ,
Тэмсэлтэ,
Баатарлиг он.
Баатарлиг зоригоор бодоһон зон.
...Ойдош зорюулнаб энэ магтаалаа
Революциин дүлөөр Россие шатааһан
Революционно «905» он!
Энэ он арад түмэниие һэргээгээ,
Энэ он хүдэлмэришэн таряашаниие шэрээгээ,
Энэ он хүдэлмэришэн ангиие һургаа —
Хүсэ шадалшни хэмжээгүй гэжэ заагаа!
Уг зорилгоо үшөө элитэ мэдэхэгүй
Үлгыдөө хэбтэһэн тэрэ гайхамшаг баатар,
Урагшаа шармайн дабшаа, хэлбэришэгүй,
Олониитын колоннодо батаар жагсаад,
Тэмсэхээр бэлэн ябаа,
Тулалдахаар бэлэн дабхяа.
Уур сухал бурьялан ургажал байгаа.
Теэд эсэстэнь хүргэхэ тэмдэг үгэлгэл дутаа.
Эсэсэй эсэстэ—табадахи ондо —
Бусадые даган гараа январьда.
Бурхан жанша урдаа баряад,
Поп Гапоной хойноһоо дахаа,
Христиан шажанай мүргэлөөр гуйгаад,
Таряашын үзэл бодолтой ябаа.
Мэгдэһэн хаан «бууда!!!» гэжэ хашхараа һэн,
Мунхаг гүрэниинь һандаран унан захалаа һэн.
Ордон ошоходоо таряашад ябаа һэн,
Ордонһоо—ПРОЛЕТАРИНАР болон бусаа һэн!
Ордон ошоходоо ГУЙГААШАД ябаа һэн,
Ордонһоо—ШУҺАН ХАРГЫ ТАТАЖА
ШИИДХЭХЫ ТЭМСЭЛДЭ ЗОРЁО ҺЭН!
Тэрэ гэһэнһээ хойшо
Тэнсэхээ болёо ордонууд.
Январиин хүйтэниие Питертэ доһолгон
Янгинаа хаанай пушкануудай абяан,
ДЕКАБРИИН АГААРЫЕ МОСКВАДА
ЗЭДЭЛГЭН
ДОҺОЛОО АРАДАЙ ВОССТАНИИН СУУРЯАН.
Одоол энэ дайшалхы тэмдэг болоо һэн.
Одоол бэлдээ агуухэ походто,
Юртэмсэ дэлхэй УДХЫНЬ хожом хараа һэн
917 оной... Октябрьда!

Ородһоо Б. АЮШИН оршуулба.

*) Эстрадаһаа уншахын түлөө хаһагданхай.

Байгалые шэнжэлэгшэд

Алдарта Байгал далай үзэсхэлэн гоё байгаалияараа, ургамалай ба амитадай баялигаараа, тунгалаг сэбэр уһаараа олониие һонирхуулдаг.

1916 ондо Россин Наукануудай академи байгаалиие шэнжэлхын тула эрдэмтэдһээ бүридэһэн комисси түрүүшынхеэ эмхидхэһэн юм.

Тиигэбэшье, шэнжэлэлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ таһалдуулагдадаг, хүсэд һайнаар ябуулагдадаггүй байгаа. Тэрэ үеын эрдэмтэд-эдэбхитэд шэнжэлэлгын хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй байбашье, мүнгэ зөөреэр дутадаг һэн.

Харин советскэ засагай үедэ эрдэмтэд Байгалые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ бүрин арга боломжотой болоһон байна.

Листвиничиа гэжэ тэндэхи тосхондо СССР-эй Наукануудай академиин лимнологическа станци байгуулагдаа һэн.

Мүнөө тус станцида олон эрдэмтэд — Байгалые шэнжэлэгшэд хүдэлмэрилнэ. Манай гүрэн энэ онсо һонирхолтой далайе шэнжэлхэ бүхы арга боломжо байгуулаа. Орёо нарин приборнууд ба бусад элдэб хэрэгсэлнүүдээр станци дүүрэн хангагданхай. Станциин научна хүдэлмэрилэгшэд Байгалай уһа ба тэрэнэй температурые саг үргэлжэ шэнжэлдэг, Байгалай нюусые улам гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, наукада тон ехэ удхашанартай ажаглалтануудые хэжэ байна.

Һаяхан станциин хэдэн научна хүдэлмэрилэгшэд «Дыбовский» гэжэ моторно катераар Байгалай эрьеые зубшан шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэһэн, тэрээндэ ородог олохон гол горхонуудые шэнжэлэн үзэһэн байна. Энэ катер байгаалиие шэнжэлэгшэ элитэ эрдэмтэн Дыбовскиин нэрээр нэрлэгдэнхэй.

Тэдэнэр аяншалгаһаа научна үнэтэ материалнуудтай бусаһан байна. Эрдэмтэд дэлхэй дээрэ эгээн хомор нуурнуудай нэгэн болохо Байгалай барагдашагүй баялигуудые шэнжэлжэ, тэрэниие ашаглаха тушаа үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа байдаг.

Ф. Сорокин.

Москвагай артистнууд Усть-Кяхтада

Усть-Кяхтада Москвагай циркын артистнууд ерэжэ, наада харуулба. Москвагайхинай наада харахаяа олон колхозникууд, механизаторнууд, хүдэлмэришэд ба хүдөөгэй интеллигенци суглараа.

Жонглёр Николай Писарев хоёр—хоёр пүүд гирьнүүдые үргэжэ, олониие һонирхуулаа, акробадууд Евгения, Борис, Анфиса Кистинтэн гэгшэд пластическа этюд һайнаар табяа.

Артистнууд Алексеева, Тютина, Иванова гэгшэд мүн лэ һонирхолтой номернуудые харуулба.

Һайн наада харуулһанайнь түлөө артистнуудта харагшад баясхалан хүргөөд, Усть-Кяхтада хододоо ерэжэ байхыень уриба.

С. Климов.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси

Пленарна заседани

Генеральна Ассамблейн пленарна заседани декабриин 3-да боложо, ассамблейн комитедүүдэй хаража үзэһэн асуудалнуудаар элидхэлнүүд болон һанамжа дурадхалнууд баталагдаа.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар Политическэ комитедэй элидхэлые болон резолюциие зүбшэн хэлсэлгын үедэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэ В. В. Кузнецов үгэ хэлээ.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тухай асуудалаар Политическэ комитедэй дурадхаһан резолюциие Советскэ Союзай делегаци дэмжэнэ. Юуб гэхэдэ, энэ резолюци атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын харилсан ажаллалга бэелүүлгэдэ туһалха зорилготой юм. Гэхэ зуура, зарим делегацинуудай дурадхаһан зарим шухала дүримүүд энэ резолюцида оруулагдаагүй, тэдэниие абалга энэ талаар уласхоорондын харилсан ажаллалга хүгжөөлгэдэ нилээд ехээр туһалха байгаа гэжэ советскэ делегаци тоолоно гээд В. В. Кузнецов хэлээ.

Атомна зэбсэг хэрэглэлгые болон үйлэдбэрилгые хорёод, тэрэниие гүрэнүүдэй зэбсэгжэлгэһээ гаргаад байхада атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын харилсан ажаллалгые үргэнөөр ба үрэ ехэтэйгээр хүгжөөлгэ хангажа шадагдаха. Тиигээд лэ байхада атомна энерги амгалан ажалда, хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулагдаха байна гэжэ Советскэ Союзай делегаци онсо тэмдэглэнэ. Атомна зэбсэг хорихо тухай хэлсээ баталха зорилгоор бүхы гүрэнүүдэй оролдолго гаргахыень Генеральна Ассамблейн резолюци уряалха ёһотой гэжэ советскэ делегаци дурадхаһан байгаа гээд В. В. Кузнецов хэлээ.

Научно-техническэ конференцинүүд тухай, уласхоорондын агентство тухай В. В. Кузнецов дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлээ.

Манай дурадхаһан заһабаринууд резолюциие нилээд һайжаруулха байгаа. Юуб гэхэдэ, эдэ заһабаринууд атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ, тэрэшэлэн атомна энергиие имагтал амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын харилсан ажаллалга бүри үргэнөөр хүгжөөлгэдэ туһалха байна гэжэ СССР-эй делегаци тоолоно. Эндэ табигдаһан резолюциие дэмжэхэ зуураа, атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ асуудалые саашадаа хаража үзэлгын үедэ СССР-эй дурадхалнууд хараада абтаха бэзэ гэжэ этигэжэ байһанаа советскэ делегаци элишэлэн мэдүүлнэ гээд В. В. Кузнецов үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тушаа Политическэ комитедэй резолюциие Ассамблей нэгэн дуугаар һайшаагаа.

Удаань атомна радиациин нүлөөн тухай асуудалаар Политическэ Комитедэй элидхэлые болон резолюциие Ассамблей хаража үзөө.

Индиин түлөөлэгшэ Кришна Менон резолюциин хоёр пунктда заһабари оруулха гэһэн дурадхалые Ассамблейн үзэмжэдэ табяа. Тэрэнэй ёһоор атомна радиациин нүлөөн тухай мэдээнүүдые ООН-эй гэшүүн гүрэнүүдэй болон тэрэнэй тусхай эмхи зургаанууд суглуулжа, тунхаглан тарааха ябадал хизаарлаһан текстые резолюциһаа гаргаха гэжэ дурадхагдана.

Индиин делегациин эдэ заһабаринуудые США-гэй болон Англиин түлөөлэгшэд буруушаагаа.

Удаань Советскэ Союзай түлөөлэгшэ В. В. Кузнецов үгэ хэлээ.

Советскэ Союзай делегаци хадаа атомна радиациин нүлөөн тухай асуудалаар резолюциие зүбшөөн комитедтэ голосовалһан байгаа гэжэ һануулха зуураа, атомна радиациин хүнүүдтэ ба оршон тойрон байдалдань ямараар нүлөөлдэг байһые шэнжэлгээр уласхоорондын харилсан ажаллалга хүгжөөлтэдэ энэ резолюци һайнаар нүлөөлхэ гэжэ тоолоод, тэрэнэй түлөө Ассамблейдэ мүн лэ голосовалха байна гэжэ тэрэ хэлээ. Тиихэтэй хамта, В. В. Кузнецов энэ резолюциин хэдэн горьтой дутуунуудые тэмдэглэһэн байна.

Атомна радиациин нүлөөн тухай Политическэ комитедэй дурадхаһан резолюциие Ассамблей нэгэн дуугаар һайшаагаа.

Мүн Марокканска асуудал тушаа, палестинска нютагаа урилагшадта туһаламжа үзүүлхэ талаар ООН-эй генеральна агентствын элидхэл тушаа, Урда-Африканска Союзда расово зүрилдөөнэй гаралга тухай асуудалаар, Баруун-Урда Африка тухай асуудал тушаа, ООН-эй гаргашануудые финансировалгатай холбоотой элдэб асуудалнууд тушаа комитедүүдэй элидхэлнүүд болон һанамжа дурадхалнуудые Ассамблей баталаа.

(ТАСС).

В. М. Молотовто ДРВ-гэй премьер-министр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донгын эльгээһэн бэшэг

ХАНОЙ, декабриин 6. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоохо асуудалаар болоһон гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөнэй хоёр түрүүлэгшын нэгэн байһан СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотовто ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг 1955 оной ноябриин 25-да бэшэг эльгээгээ. Вьетнамдахи политическэ асуудалнуудые гуримшуулха талаар Вьетнамай Демократическа Республикын хараа бодол тэрэ бэшэг соонь найруулагдаһан байна.

Женевскэ хэлсээнүүдтэ хамаадахагүй байнабди. Юуб гэхэдэ, тэрээндэ гар табилсаагүй байгаабди гэжэ урдавьетнамска засагаархид 1955 оной октябриин 7-ной ното соогоо мэдүүлһэн байна гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Энэ һанамжые буруушааха шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Женевскэ хэлсээн, тусхайлбал, Вьетнамда дайн байлдаа зогсоохо тушаа хэлсээн зүбшэгдэжэ, тэдээндэ нэгэ талаһаа Вьетнамай Демократическа Республикын правительство, нүгөө талаһаа Франциин правительство өөрынгөө түлөө, мүн Урда Вьетнамай засагаархидай зүгһөө гар табиһан байгаа.

Тиимэ болоходоо Женевскэ хэлсээнүүдые дүүргэлгын түлөө Франциин правительство ба Урда Вьетнамай захиргаан хамтадаа харюусаха болоно.

Үнэхөөрөө сүлөөтэ ба демократическа бүгэдэниитын һунгалта үнгэргэлгэ тушаа Вьетнамай Демократическа Республикын правительство шухала найдуулга үгэжэ шадахагүй хэбэртэй һанамжые Урда Вьетнамай засагаархид урдаа барина. Иимэ үндэһэ баримтагүй баталамжанууд бодото байдалтай ойройдоошье тааралдахагүй байна. Хойто Вьетнамай арад демократическа бүхы эрхэ сүлөөе олоһон байха юм. Эгээл иимэһээ Вьетнамай Демократическа Республикын нэрэ хүндэ вьетнамска бүхы арадай дунда ехээр дээшэлэнхэй гэжэ бэшэг соо заагдана.

Үнэхөөрөө сүлөөтэ ба демократическа бүгэдэниитын һунгалта үнгэргэлгын найдамтай байхые хангахабди гэжэ Вьетнамай Демократическа Республикын правительство зүбшөөһэн байгаа.

Нүгөө талаһаа, Урда Вьетнамай засагаархид хадаа Женевскэ хэлсээнүүдые эбдэн, тэндээ демократическа бүхы эрхэ сүлөөе дараһан байна. Эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ урдань хабаадалсаһан хүнүүдые тэдэнэр хашана, хэһээнэ. Энээн тухай Вьетнамда ажаглалта ба хиналта хэхэ уласхоорондын комисси нэгэтэ бэшэ тэмдэглэһэн байгаа. Терророй ба хашалта, хэһээлтын оршон байдалда Урда Вьетнамай засаг баригшад «арад зоной асуулга» гэдэгые 1955 оной октябриин 23-да үнгэргэһэн байна. Энэ ушар Урда Вьетнамдахи засагай хүсэрхэлгын шэнжэтэй байһыень элеэр харуулна.

Консультативна конференцидэ хабаадалсахаһаа арсахадаа Урда Вьетнамай засагаархид шалтагуудые урдаа бариһан байна. Женевскэ хэлсээнүүдые таһалдуулхын тулада өөһэдынгөө гаргадаг мэхэ гохонуудые далдалха зорилгоор тэдэнэр иимэ шалтаг барина гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Урда Вьетнамай засагаархидай түсэблэжэ байһан юумэ (Урда Вьетнамай «конституци» ба «национальна суглаан» гэдэгүүд) Женевскэ хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэнэ гэжэ мүн лэ мэдүүлнэбди.

Урда Вьетнамай засагаархид Женевскэ хэлсээнүүдтэ хүсэдөөр хамаадана, 1955 оной октябриин 7-ной ното соогоо тэдэнэй урдаа бариһан шалтагууд ойройдоошье үндэһэ баримгүй гэжэ Вьенамай Демократическа Республикын правительство тоолоно.

Вьетнамдахи политическэ асуудалнуудые гуримшуулхын ба Женевскэ хэлсээнүүдээр хараалагдаһанай ёһоор Хойто ба Урда Вьетнамай засагаархидай бүрин эрхэтэй түлөөлэгшэтэй консультативна конференци нээхын тулада шухала хэмжээнүүдые абахыень гуйжа, Женевскэ зүблөөнэй түрүүлэгшэнэртэ 1955 оной августын 17-до эльгээһэн өөрынгөө бэшэг тухай һануулха энэ арга боломжоёо Вьетнамай Демократическа Республикын правительство хэрэглэнэ гэжэ бэшэг соо заагдана.

Бэшэгэй түгэсхэлдэ иигэжэ хэлэгдэнэ. Энэ асуудалые түргэнөөр шиидхэхые Вьетнамай Демократическа Республикын правительство ба вьетнамска бүхы арад гуйна.

Энэ бэшэгые Нэгэдэмэл Королевствын гадаадын хэрэгүүдэй министртэ, Индо-Хитадта эб найрамдал тогтоохо асуудалаар Женевскэ зүблөөнэй түрүүлэгшэдэ дамжуулан үгэхыетнай г-н түрүүлэгшэ Таниие би гуйнаб.

Хэрбээ шухала болохо байгаа һаань, Индо-Хитад тушаа Женевскэ зүблөөндэ хабаадалсаһан оронуудта энэ бэшэг түрүүлэгшэнэрэй эльгээхыень би мүн лэ дурадханаб

Агаарай зам харилсаан тухай хэлсээн СССР-эй ба КНДР-эй хоорондо баталагдаба

ПХЕНЬЯН, декабриин 7. (ТАСС). Хоёр ороной хоорондо агаарай зам харилсаа байгуулха тухай хэлсээн СССР-эй ба КНДР-эй хоорондо мүнөөдэр эндэ баталагдаа. Советскэ талаһаа — СССР-һээ КНДР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол В. И. Иванов, корейскэ талаһаа — КНДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нам Ир хэлсээндэ гар табяа.

Израильска ба египетскэ сэрэгүүдэй хоорондо зэбсэгтэ тулалдаан болобо

КАИР, декабриин 7. (ТАСС). Газа город шадарай демаркационно хилэ дээрэ израильска ба египетскэ сэрэгүүдэй хоорондо декабриин 6-да дахяад зэбсэгтэ тулалдаан болоо гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тусхай түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. Израильска сэрэгүүд декабриин 6-да египетскэ сэрэгүүдые хоёр дахин буудажа ороһон байгаа. Тэрэнэй эсэстэ египетскэ дүрбэн солдат шархатаа.

СССР-һээ Сиридэ байдаг сэрэгэй атташе уулзалга хээ

ДАМАСК, декабриин 7. (ТАСС). СССР-һээ Сиридэ байдаг посольствын дэргэдэхи сэрэгэй атташе полковник К. А. Засорин Сирийскэ армиин генеральна штабай офицернүүдэй, тэрэшэлэн бусад оронуудһаа Сиридэ байдаг сэрэгэй атташенүүдэй хүндэлэлдэ зорюулан уулзалга хээ.

Сирийскэ армиин генеральна штабай начальник генерал Шукейр, Сирийскэ армиин генералнууд, дээдэ зэргэтэй офицернүүд, хариин хэдэн гүрэнүүдэй сэрэгэй атташенүүд, Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын ба оборонын министерствын харюусалгатай чиновнигууд уулзалга дээрэ байлсаа.

СССР-һээ Сиридэ байдаг посол С. С. Немчина, советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд уулзалга дээрэ байлсаа.

Уулзалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Японско гүрэнэй албахаагшад өөһэдынгөө эрхын түлөө тэмсэнэ

ПЕКИН, декабриин 7. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай өөһэдынгөө хэһэн эрилтые дэмжэн японско гүрэнэй албахаагшад декабриин 5-да Токиодо премьер-министр Хатоямын ажалладаг ордоной үмэнэ демонстраци хээ.

Гүрэнэй ба муниципальна албахаагшадай профсоюзуудай бүхэ японско соведтэ ородог 10.000 хүн демонстрацида хабаадаа. Тэдэнэр өөһэдынгөө эрилтэнүүдэй хангагдатар тэмсэл хэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Цейлоной хүн зоной тоо

ДЕЛИ, декабриин 7. (ТАСС). Коломбодо толилогдоһон хуулита мэдээнэй ёһоор 1954 оной декабриин 31-нэй мэдээгээр Цейлоной хүн зоной тоо 8.479.000 болоһон байна гэжэ «Хиндустан таймс» газетэ мэдээсэнэ.

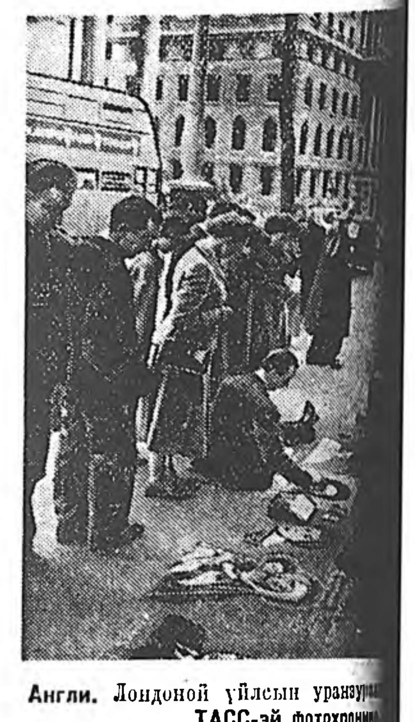

Англи. Лондоной үйлсын уранзу...
ТАСС-эй фотохроник...

Вудфордда Черчилл... үгэ хэлээ

ЛОНДОН, декабриин 6. (ТАС... Вудфордда декабриин 5-да ... консерваторнуудай суглаанай ... ходо урдын премьер-министр Ч... чилль, тусхайлбал, техническэ ... дэмдэ һураха тухай асуудалаар ... хэлэһэн байна.

«Энэ хадаа тон шухала асуу... болоно. Энэ талаар Англи ахи... жа байна. Бидэниие Росси ... ехээр ахин гараа. Энэ ушар ... сошордомоор байна. Һүүлэй арб... жэлэй турша соо машина бүтээл... талаар советскэ техническэ эр... хэмжээнэйнгээ ба шанарайнгаа ... лаар тон ехээр хүгжэжэ, энээ... бидэнэй туйлаһан юумэһээ һура... үлүү ехэ болоо. Энэ асууд... правительство дары анхаралаа ... дуулха ёһотой» гэжэ Черчилль хэл...

Эттли лейбористска парти... хүтэлбэрилэгшэ тушаалһа... бууба

ЛОНДОН, декабриин 7. (ТАС... Клемент Эттли лейбористска ... тиин хүтэлбэрилэгшэ тушаа... мүнөөдэр буугаа. Тэрэ хадаа эн... шаалые 20 жэлэй турша соо да... байһан юм гэжэ Рейтер агент... мэдээсэнэ.

Лаотянска правительст... Лаостохи амгалан байда... эбдэһээр

ХАНОЙ, декабриин 7. (ТАСС... Вьетнамска информационно агент... во иигэжэ дамжуулна. Лаосһоо ... таһан мэдээнэй ёһоор, энэ һар... эхеэр королевскэ сэрэгүүд Сам-Н... провинциин Пак-Ха районд ба... Патет-Лаогой сэрэгэй частьнууд... дахяад добтолоо. Тулалдаан... зайсахые оролдон Патет-Лаогой ... рэгэй частьнууд сухариһан бай... Гэбэшье, декабриин 5-най үглөө... королевскэ сэрэгүүд дахин добт... хэжэ, Патет-Лаогой сэрэгүү... өөрыгөө хамгаалха хэмжээ абах... баадхаһан байна гэжэ мэдээсэл ... хэлэгдэнэ.

Тик-Лангда байдаг королевск... рэгүүд Муонг Пеунаһаа урдуур ... даг Патет-Лаогой частьнуудые ... даһаар гэжэ мэдээсэл соо мү... хэлэгдэнэ.

Патет-Лаогой сэрэгэй частьну... королевскэ сэрэгүүдэй хэһэн ... добтолгонууд Рангунска хэлсээ... нээр эбдэһэн ябадал болоно. ... хэлсээе бэелүүлхэ хэмжээнүүд... рэгэй асуудалнуудаар боложо ... һан конференци дээрэ хоёр та... түлөөлэгшэдөөр мүнөө үедэ зүб... хэлсэгдэжэ байнхай юм гэжэ хэ... сэл соо заагдана.

США-да линч сууд... хэлгын шэнэ ушар

НЬЮ-ЙОРК, декабриин ... (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс аг... ствын Шулленбергһээ (Техас ш... мэдээсэһэнэй ёһоор хара шара... хүн зониие гэгээрүүлгэдэ туһ... национальна ассоциациин нют... отделениин түрүүлэгшэ — негр ... берт Джонсон тэндэ харата му... гаар алуулаа. Тэрэнэй хүхэ ... болотор сохюулһан ба галдуу... бэень олдоһон байна. Агентст... мэдээсэһэнэй ёһоор тэрэниие ... сүүд хэжэ алаагүй гэжэ нютага... саг баригшад арсаһан байна.

Английска судные чанкайшистнууд бууд...

ПЕКИН, декабриин 7. (ТА... Английска «Гайдралок» гэжэ п... ход декабриин 6-да Фучжоудо... һэн байна. Тэрэнэй Байцюань... арал шадар ябахадань декаб... 5-да чанкайшистска сэрэгэй с... лёдууд буудаһан байгаа гэжэ С... хуа агентство дамжуулна.

Судна зарим гэмтэлдэ ороһон ... ха юм.

Редактор Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16

Н—00630. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 67...